КЕРДА ШУ ИРАЗЕ ХИЛДА ШУН!

Массе а мехкий пролетареш, вӏашагӏкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шера дениз • ШОАТТА, 1 январь, 1977 шу. • 1 (5668). • Мах 2 кеп.

СОВЕТСКИ ХАЛКЪА КЕРДА ШУ ДАЬКЪАЛДУВЦАР

Деза новкъостий, доттагӏий!

Керда 1977 шу вай Даьхен лаьтта кхаьчна. Укх торжественни минуташка вай дагалувц вовш мел даьр, вай хӏаране дега чудинжари деза мел дари.

1976 шу Даьхен летописа юкъетӏоьрган парте XXV съезд хиина шу санна — советски общество дегӏабоагӏачара исторически муд, дунен халкъашта юкъера ӏалаьмате боккха лоархӏам бола событи санна. Съезде новкъоста Леонид Ильич Брежнева яьча КПСС ЦК Отчетни доклада тӏа, съезда решенешка чулаьцад ленински парте коллективни хьаькъали лоӏами, вай халкъа уйлаши де лерхӏараши.

Миллионий доккха политически хьинар, тӏагӏертта хьега къа, бӏаха эффективности дикали айяра тӏехьа шерра яьржа социалистически ихь— съездо хьалхашка оттадаь декхараш кхоачаӏнде лоӏам болаш советски нах хиларах эггара чӏоагӏагӏа тешавеш бола тешам.

Алхха 1976 шера планаш тӏехкхоачашъяра чотах мехкага кхы тӏа а кхаьчар миллиардий сомий маьха промышленни продукци. Болх бе йолаялийтай керда фабрикаш, заводаш, електростанцеш, деккад керда наькъаш, мехкдаьтта-газови проводаш, шахташи кӏора разрезаши. Даьхе доккхал деш я болхлошта, инженерашта, техникашта, ӏилмахошта карагӏдаьнарех, уж чӏоагӏа лоархӏаши цар сий деши я!

Гӏаддигар вай юрта боахаме баьккхача башха-дикача толамо. Колхозхошен совхозий болхлошен гулдир мехка исторе чуь цӏаккха а ца гулдаьча тайпара дукха ялат. боамби, кхыйола юртбоахама продукташ хьаькхеечен кийчъечен дикка толамаш даьхар. Сий а хоастам а хилба ялат бахьан тӏагӏертта лоаттабаьча къоасаме котбаьнарий, кхашкен фермашкен кулгаш вӏашка ца доххаш къахьегарий!

Леррагӏа кхоачашъеш я XXV съездо оттаяь къахьегамхой материальни культурни хьал-торо айяра программа. Доккхагӏа хулаш да цар балха алапи, алсамъювл потреблене общественни фондаш. Миллионаш йолча кердача баха хайшарий квартирашка лампаш сегай. Хьалъьай дукха бӏаьш школаш, больницаш, берий бешамаш, яслеш, библиотекаш, клубаш. Дегӏаух унахцӏено лораелгея просвещени, ӏкамен культурен.

Вайна карагӏ мел даьнар — болхлой классо, колхозни ахархоша, советски интеллигенце, барттайнача цхьан дезале кхотаденнача Советски Союза дерригача халкъаша беркат доалаш хьийгача къих хьахиннар. Сийлей хоастами хилба шоана, деза мехкахой, вай Даьхен ираза духьа оаш шоаш ца кходеш къахьегарах!

Новкъостий! Дӏадодаш латта шу Советски мехка, социалистически содружества мехкий экономически низ дӏахо айлуш, уж кхоталалари дунен халкъашта юкъера цар сийн чӏоагӏлуш хиина шу дар. Дунен коммунистически болхлойи боламо керда толамаш даьха, къамий кортамукъале яьккхача къонача пачхаьлкхенаша лоархӏаме коталонаш яьхе шу дар из. Машар, демократи, социализм бахьан долаш хьинаре къовсам лоаттабаь шу дар из. Советски Союзо, вежарашха долча социализма мехкаша, планетерча дерригача машар безача низаша хьийгача къиво йиш хилийтар, агрессивни гӏозараша духьале яштехьа а, лаьттан тӏара машар тешшамен чӏоагӏеен хилийта.

Коммунистически парте, Советски пачхаьлкхено леррагӏен тӏагӏерттан чакхйоах машарен дунен халкъашта юкъе цхьана гӏулакхаш леладарен духьа, халкъий кортамукъален паргӏатон бахьан долаш дӏахо къовсам лоаттабара КПСС XXV съездо тӏаийца Программа. Кхоххам кӏаьдбара гӏулакх дӏахо кӏоаргдаре, массане а юкъара машар чӏоагӏбара, вай деношка сагота гӏа дола декхараш кхоачашдара — ӏоадеш латта герз соцадара тӏаерзаьь лоархӏаме инициативаш кхайкаьй Советски Союзо, социализма мехкаша.

Керда шу шоаш дӏадоладеш, советски нахь дӏайха моаршал доххийт вежарашха долча социализма мехкий халкъашка, националистически пачхаьлкхений болхлошка, ахархошка, къахьегача интеллигенцега, Азе, Африка, Латински Америка дегӏаухача мехкий халкъашка — империализмана, расизмана, реакцена, агрессена духьала мел латтарашка, адамий машара, социальни прогрессана тӏехьарча берригача къовсамхошка.

Деза новкъостий!

Хьатӏадоагӏача 1977 шера вай а доазол дехьарча вай доттагӏаша а белгалдоаккхаргда Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизар. Советски халкъ цу доккхача цӏейга дода Коммунистически партенен цун ленински Центральни Комитетан гонахьа айхха кхотаденна а долаш. Мехка вӏаштӏехьдаьккхад советски строе, социалистически вахара хьисана бокъонца дола демократически маӏан тӏа-тӏа дизагӏа хьаделлаш дола творчески кхолламаш лу хьал. Къахьегамхоша массава раьза волаши йиззан къоабал а ю, хьа а лоац КПСС ленински чурен арахьарен политика, цун Центральни Комитето, новкъост Л. И. Брежнев керте латтача Политбюрос чакхдоаха гӏулакхаш. Партин халкъи йохаргӏоаца цхьоагӏо йолаш хиларах латт лоарзагӏа ца доалаш дӏахьалкашкахьа, коммунизмага долхача вай керда толамаш доахаргхиларах бола тешам.

Деза новкъостий, доттагӏий!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето дег тӏара даькъала ду шун хьатӏадоагӏа Керда шу!

Дег тӏара даькъала бу оаха болхлойи колхозхойи, советски интеллигенци, революце, тӏемий, къахьегама ветеранаш!

Даькъала бу оаха вай башхадика кхаллах, сийлахьа советски кагирхой, вай майра тӏемахой!

Дӏайха моаршал доххийт оаха укх минуташка доминаштен мартенаштен хьалхашка, электростанцей пульташта хьалхашка, кхыча производствашка къахьегаш боахкарашка, вай дукха безачa Даймехка доазонаш лораеш латтарашка!

Кердача шера ираз долаш хилба берригa советски нах!

Чӏоагӏа унахцӏена долаш, [illegible] хьегача, дешача, творчестве толамаш лоахаш шо массава а дахар лов тхона, деза новкъостий!

Керда шу даькъала хилда шун, керда ираз кхоачалда шуга!

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ — СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ — СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ

1977

Салман ОЗНЕВ

ДОЛОРГДА ВАЙ МЕРЗА ШУ

Сийлен байракх
лакха кхоабар,
Халкъий вахар гӏоза дер.
Шерга-шерга толам боолор
Я вай Даьхе — СССР.
Хӏара дода
шу ма хул вай
Толамех ше хьалдиза.
Керда доагӏар
доладу вай
Сийлахь Даьхен ираза.
Тӏемa ала кхатохаш,
Машар, ираз кхайкадеш,
Ийсхо, вошал
хьаллходдоахаш,
Хьеж вай халкъашта фу эш.
Сискал, лаьтта, форда бухе
Вай ца кхоачаш мотт'иг яц.
Вай бӏаргъоакош
цхьаккха урхе
Укх дунен тӏа сона хац.
Юстардоахаш
халон доакъаш,
Тоабеш массе тайпа болх,
Парте тьехаш
болча новкъа
Вай хьинарца хьалха болх.
Даькъал хилба
дог гӏоздаьнна,
Вай цу новкъа боаккха гӏа!
Даькъал хийла парте сона
Сийрда кхоаче, гӏоза ха!
Доахаргдолча толамашца
Даькъал хилда керда шу!
Воаш сийдеча
баьчан цӏерца
Долорда вай мерза шу!

«Правда» газета редакце

70 шу дизарца дуьзадения са цӏерагӏа КПСС Центральни Комитете, «Правда», кхыча газетий, журналий редакцешка, телевиденен радион партийнии советски органашкара, общественни организацешкара, республикашкара, краяшкара, областашкара, къахьегача коллективашкара, вежарашха долча социалистически мехкий, коммунистически болхлойи партей кулгалхошкара, Советски Союзен кхыча пачхаьлкхенийн пачхаьлкхен деятелашкарен къаьст-къаьстача гражданашкарен дукха моаршалаш кхахьийтад со даькъала веш, могаш маьрша хилар, сона дикадар хилар лоьш. Хаденхете а, хӏара письмона, телеграммана, послянена жоп дала вӏаштӏехьдалац. Цудухьа «Правда» оагӏоаш тӏара дег тӏара баркал але безам ба са цу деношка доттагӏлен дешаш сога аз мел даьрашта.

Са дог тохадолийташ да со даькъала веш, оалаш ма-хиллара, белаж белажах а техе хелача тӏема 4 шера пикъ бе бийзача е партийни, советски, боахама строительства фронташка къахьега дийзача сона сайна бовзача а ца бовзача а новкъосташа дахкийта моарш-алаш.

Сона чӏоагӏа деза да заводий, гӏишлошъенен транспортни организацей, совхозийи колхозийи, учрежденейи дешара заведенейи къахьегамхой коллективашкара, тӏема доакъошкара даьхка письмош. Царцара дог тохадолийташ, айдеш, низ луш, ца сонаш болх бе безам болийташ дола керттерадар — парте хьош бола йикъ бизза къоабалбара чӏоагӏа хьаллацар, коммунизм хьалъеча уйлхан-юкъа ерригача парте, деррригача халкъа балха программа йола цун XXV съезда решенеш къоабалъяр.

Къахьегача наха ишта хьаллацаро дукха чуина декхарийла ву. Цо декхарийла ву толамий мах кхы а лийсагӏа бе, вай де дезар ӏалаьмате дукха хилар кхы а дикагӏа бӏаргето, миллионаш болча къахьегамхой сатогагӏа дола хьаштани эшараши вай планашкен чакхдоаргача гӏулакхашкен кхы а чӏоагӏагӏа теркаме эла.

Дег тӏара баркал оал аз вежарашха долча социализма мехкашкарча белонгана доттагӏашка, хьаттен тайп-тайпарча мӏинташкарча новкъосташта коммунисташта, империалистически ӏазапаа агрессенех духьале, паргӏатон, шоай лоӏамагӏа хилара, прогресса, дунен тӏа чӏоагӏа машар хилийтара тӏехьа къовсам лоаттабеш мел бараштa. Вай партей Советски пачхаьлкхенои дунен халкъашта юкъе беш бола болх къоабалбеш а хьалдоалаш а да аьнна мара мах булац сона цар дахкийтача моаршалийи се цар даькъала нарен.

Дега тоам хула сай декхар лоархӏ аз 70 шу даларца са даькъала ваьча кхыча пачхьалкхений кулгалхошта, доазол дехьарча политически деятелашта цӏенча дег тӏара баркал алар. Цунца дийза бакъахьа хургда аьнна хет сона цӏаькхаза а белгалдича: машаре цхьана дахара ларда тӏа дунен халкъашта юкъера машар оттабара бола хоалуш, конструктивни лоархӏам массане а бакъбаь тӏанийна йола Советски Союз вӏахо йодача хала а кхоккам кӏаьдбара процесс бокъонна универсальни бокъоний юхасоцалургйоацаши хилийтара шийкара мел лоӏгӏар не уйла йолиш хилар.

Советски коммунистана кхы йоккхагӏа дегӏоаме ца шийн къахьегам. шийн новкъостийн мехкахойн къахьегамаа дӏа е кхеташ, Сийлахь-йоккхача Октябрьски Социалистически революце байракха тӏа хиина идеиши де лерхӏараши вахаре чукхдаха новкъостал деш бола кхеталеш хилараш. Цудухьа, сона Турпала шоллагӏа Дошо Седкъа беннача, КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиума. Советски правительства сога дайтача моаршала кепатехача дийлургдоацача дийнахьа санна, — цӏаькхаз а цӏаькхаз а белгалде безам ба са: са деррига вахар аӏахадергдоацаш партеца дуьззадена да, массадола хӏама бахьан цунна декхарийла ва со, цунна оӏа а тийнкей аз оӏа е тергья аз сай еррига знаниеш, сай опыт, сай низ — деррига а хӏама юхе ца луташ. Хӏаьта оа, сона тетанох, бокъо лу сона се алресагӏа юбилейца дийза мел аьнаар бӏарчача партето аькилга лаохӏа Ленина тьаьнча партега. Ленина кхаьнагӏа бӏубеина йодача. Ленина хьийтана тайпара коммунистически общество тьалъара керте латтача партега аьнаиала лартӏа.

Л. БРЕЖНЕВ.

СССР: статистикера шера итогаш

* 1976 шера пхьийтта миллион болча советски нахага керда квартираш кхаьчай.

* Дӏаьдахеча шера цехка салоӏача цӏеношка, санаторешка, кхыча здравницашка хиниб 50 миллионал тӏех нах. Из 1970 шера хинначарел 2-заззел тӏех куд, хӏаьта 130 миллион болча гражданаша туристически походаши экскурсеши еш хиниб.

* Шера хьайийлай керда 4 вуз, 13 юкъера специальни дешара заведени. Челябинскен Нукусен вӏашагӏъеккхай пачхьалкхен университеташ, Запорожье — индустриальни институт, Алма-Ате — машинаьгъа транспорта инженерий институт.

* Хӏанз мехка болх беш а 859 вуз, 4310 техникуми училищеш, шига дешаш ба 9.6 миллион студенташи дешархойи.

* Инъ миллионал тӏех болча юкъерча даьхкхӏа йолча дешара заведеней студенташи дешархошен иттлагӏча пятилетке хьалхарча шера дӏаийдаь стипенди. Цу стипендешта пачхьалкхено хӏара шера дӏалохийт 1.6 миллиард сомал совгӏа ахча.

* Вай мехка 360 эзар тайп-тайпара библиотека я. Хӏанз цигара мах боацаш наийла эцаш ца 200 миллионал совгӏа саг.

* 1977 шу хьатӏаотташ Аэрофлото дӏавигаб бӏаь миллионалагӏа пассажир. Цхьан шера иззал пассажираш дунен цхьаккха авиакомпане дӏа-хьа битабац.

(ТАСС).

Совгӏаташ — Даьхенна!

КПСС XXV съезда, КПСС ЦК октябрьски (1976 ш.) Пленума решенеш кхоачаш е ваь, КПСС ЦК Генеральни секретаре новкъоста Л. И. Брежнева къамелацарча положенешца хьалале а лелаеш Грозненски района промышленноста предприятей къахьегамхоша хьинаре декъалацер иттлагӏча пятилетка хьалхарча шера планаши социалистически декхараши хенал хьалха кхоачашдара тӏаьхьа юрахача социалистически хьаьикъе. «Хӏара балха денна — дикала Знак!» яхача девизагӏа лаьттача хьаьк доккха беркат даьлар — района промышленноста предприятеша толаме кхоачашйир иттлагӏча пятилетка хьалхарча шера программен тӏаийца хинна декхараши.

Хенал хьалха кхоачашъяьй продукци маьхапъяккхара шера план. Планал совгӏа дӏаяхийтай 1,5 млн. сома маьха продукци.

Доккхий толамаш даьхад Ермоловски ДОКа коллективо. Цо шера программа 10 декабре кхоачашъяьй. Дика болх баьб Ермоловски Артемовски элеваторий коллективаша. Дикка доккхий хӏемаш чарагӏдаьннед района мехкдаьттахошта, Горячеводски УБР коллективо буроув тохара шера план 8 декабре кхоачашъяьй.

Задани тӏехкхоачашъяьй «Старогрознефть» НГДУ № 4 болча районии инженерно-технологически службе мехкдаьтте доаккхараша.

«Грознефть» объединене «Красный молот» заводен болхлоше а гӏулакхерча наха а дӏадоладаь патриотически гӏулакх хьал а лаьца Сийлахь-йоккхача Октябра 60 шу дизар кердача толамашца дезде дага я Грозненски района промышленносте коллективаш. Цар вераӏ 1977 шера а иттлагӏча пятилетка а заданеши социалистически декхараши хенал хьалха кхойчашде.

* * *

Хенал цхьа кӏира хьалхагӏа кхоачашъяьй мехкдаьтте даккхара пачхьалкхен план «Октябрьнефть» НГДУ коллективо. Заданел совгӏа даьккхад 25 эзар тонн «ӏаьржа дошуо».

* * *

«Хӏара балха денна — дикала Знак!» яхача девизагӏа болх беш хиннача «Горскнефть» мехкдаьттен гази яккхара управлене къахьегамхоша 3 процент тӏехкхоачашъяьй къахьегама оасарле лакъяра план. Цо торо хилийтай пятилетка хьалхарча шера план хенал хьалха кхоачашъе планал совгӏа мехка 4600 тонн мехкдаьтте дален.

* * *

Производства эффективность лакъе, къахьегама дикал тоев, пятилетка хьалхарча шера заданеш хенал хьалха кхоачашъе — ишта дар Грозненски шурий комбината коллективо тӏаийца хинна социалистически декхараш. Уж толамца кхоачашдед: 17 декабре кхоачашъяьй шера план, планал совгӏа маьхала эккхей 350 эзар сома продукци.

* * *

Толамца кхоачашъяьй шера плани тӏаийца социалистически декхараши Нохч-Гӏалгӏай АССР-а жилищно-коммунальни боахама предприятеша. Бахача наха гӏуллакх даьд лоьрагӏа хиначур совгӏа 120 эзар сома боарем болаш.

* * *

Пятилетка хьалхарча шера план хенал хьалха кхоачашъяьчул тӏехьагӏа дукха продукци арехийцай назрановски Г. Ахриева цӏеоагӏча «Электроинструмент» яхача завода коллективо. Доккхий толамаш даьхад им. Гадаборшевн Цуроен керте латтача цехий коллективаша.

* * *

Дика хьокхамаш долаш кердача шера наькъалакха Нохч-Гӏалгӏай маькъапродукотай производственни управлене предприятей коллективаш. Шера планал совгӏа доахийцай цаӏи эхи миллион сома маьха продукци, наьохӏа тиччачин дуккагӏа 3 эзар тонн комбикормаш дӏаяьаьийтай уж эшарешта.

* * *

15 декабре дина пятилетка шоллагӏча шера чотах болх беш я «Грознефтехимремонтстрой» треста коллектив. Цу хана заданегӏа доагӏачул совгӏа 800 эзар сома гӏишлонмонтажни балхаш даьд цо.

* * *

Шера план хенал хьалха кхоачашъярах рапорташ дейнад иштта «Чечингсельстрой» трестон Грозненски чаьгӏарекомалчен комбинатом.

* * *

КПСС XXV съезда сийна гӏаийла социалистически декхараш хенал хьалха кхоачашдаре йоаржаьча Берригсоюзни социалистически хьье я яьнна къахьегаш хиннача Нохч-Гӏалгӏай книготорга коллективо хенал хьалха, 25 декабре кхоачашъяьй иттлагӏча пятилетка хьалхарча шера товарооборота план. Бахача наьга дехкад 3158 эзар сома маьха литературен кхыдола товараш.

Къьастта дика болх баьб «1976 шера социалистически хьье хьинхалаттар» яхь знечонаш еннача М. А. Ярсанос М. М. Собенкос, Т. А. Комендента, В. Д. Бибековас кулгалдеча торгови предприятей коллективаша.

ПЯТИЛЕТКА ШОЛЛАГIЧА ШЕРА —

Беркате долаш чакхдаьннад

Чакхдаьннад иттлагIча пятилетка хьалхара шу. Берригача советски наха сенна дагалаьттар керттерча дакъе кхоачашдулаш, Беркате долаш чакхдаьннад из тха бурувдеттарашта.

Эггара хьалха Даьхенна пайданерча белхак. Дика къахьега оIаштIехьдаьннад тха коллектива КПСС XXV съездо бурувдеттарашта хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдеш. Оттаьча хенал кхо бутт хьалха бурув тоха хьинхай меха тIерча тIоаншкара мехкдаьтта дакхара йола скважина. 109 процент кхоачашъяьй бурув тохара план. Социалистически декхарех лаьрхIа 85 процент хиннача 87 процентага дIаккхачаьй пайданеча белха ка. 44 эзар сом дохбаьб бурув тохача белхашка дIабода мел.

Тха бригада ерригача коллективо бертцхьоагIо йолаш хьинаре къахьегар, Бригаде болх бераш кIоерга бурув тохара гоезал дика кердерзаь килар бахьан долаш вIаштIехьдаьннад иштта дика толамаш дака.

Царех къаьстта доккха дакъа доал М. Ж. Дзейтова кулгалдеча бригадерча партгруппа, А. И. Петрекоева керте летталча профгруппа. УБР парткомеи буркомеи новкъостала IалаьмаIе дукха болх чакхбаьккхаб цар КПСС XXV съезда социалиш, уж толамца кхоачашдаре коллектива хьалхашка отта декхараш бригадерча хIара болхлочоа дIадовзийташ, уж толамца кхоачашдаре бурув деттарашта юкъе шерра социалистически лаь йоаржавеш, цу эхьа лерттIа кулгалдеш.

МагIалбикерча бурувдеттарашта юкъе хьалхарчарца хьоабалбаь хьаллаьцар тха бригада коллективо «ХIара балха денна — дикала Знак» хьина боле Грознерча химически болем. Сменашта юкъерча лаьа итогаш ю кIара дийнахьа, болхлошта шоай хьокхамаш дIа а довзийташ. ХIаьта бетта баьча балха котбаьннерIаш белгалбоах материально а морально а.

Иштта социалистически яхь вIаштIехьъяккхерех доккха беркат даьннад. Бурильщикаша Р. Х. Ибрагимова; В. И. Гупалова, М. О. Энгимоава, В. А. Абозина кулгалдеча бригадерча йиъ а смена толамца кхоачашдаьд уж шерара декхареш.

ХIаьта къаьстта белгалъякхе лоа сона Р. Х. Ибрагимов керта леттача смена коллектив. ХIара бетта социалистически яхье хьалхале полаеш, массарел дикагIа хьонхамаш доахаш хьейоагIа из. ЙоагIа а йоагIаш лелаш цо «МагIалбикерча бурувдеттача белхий управлене дикагIйола сменая» цIи йола сийлен цIи. Шо-шоай белхашта управлене дикагIбераш лаьрхIа ба бурувдеттарий гIоначаш бригаде перегрупор: М. Ж. Дзейтов, А. М. Аниев, слесарь А. И. Петрекоев. Дукха дуаца йиш я царех кIаране дикана гIулакхаш.

Иштта социалистически яхье дика хьонхамаш доахаш, тIадилла гIулакх дизза чакхдоаккхаш хьабоагIа бурувдеттачун гIоначе Т. О. Картоев, электромонтер М. Х. Боков, оператор-коллектор йола А. В. Пугаченко, кхыбараш.

Иштта чакхдаьннад бригада коллективо пятилетка хьалхара шу. Хьалхашка лаьтта декхараш дизза кхоачашде вIаштIехьделаа йоацаш дегагIоа я тха, мехкдаьтта йолерех, хIаранена. Цо дегаш уреоттаду вай мехка коммунизм хьалъяре парте белгалдаьза керда довзонеш кердерзадеш цхьа а хьинарегIа къахьега. ХIана ахьаш бурувдеттарашо, берригача советски къахьегамхоша а сенна, дика кхетаду хальъбоахама планаш тоаламца кхоачашйича, хIара сага вахара хьал тоалургва, парте планаш советски наьха вахар тоадаре, культуре лакхъяра тIаерзаь йолга.

Из а дика бIаргагу тха мехкдаьтта лехарий вахарга хьежача. Укх тIахьарча пхелях шера белггала тоалуш эргадаьннад из. ХIана бурув деттараш бах гаа, вай, кхы мел эшар долча дикача фусамашца, кIарена цIагIа хIана яц эшна я телевизораш, радиоприемникаш, холодильникаш, кхыйола вахара эша, вахар хоздеш, аттагIа даш йола кIамаш. Советски халкъо парте белгалдаьза декхараш толамца кхоачашдарех даьна беркат да из. Из беркат хIара шера алсамдаргIалерех дегаш тийша да тхо. Цу къекъаьа тхоай оагIорахьара берригаш нийсхьинари дIалуш къахьега кийча а да.

Къаьстта чIоагIа дегаш гIоадаьна тIайцар тха бурув деттараша дукха ва йоацаш хиннача КПСС ЦК Пленума, СССР Лакхехьарча Совета сесса социалиш, Пленуме КПСС ЦК Политбюро Генеральни секретаре Л. И. Брежнева даь къамаел. Цу исторически документаш тIа къаьста белгалдаьхад коммунизма материально-технически база дIахо чIоагIъяра, дегIаеначе социализма хьалашка советски наьха вахар тоадаре, культура лакхъяра, дунен халкъашта юкъера машар чIоагIбаре наькъаш. Оаха дег тIара къоабалъеш хьаллоац вай партен советски пачхьалкхенон чакхйоаха чуре а арахьара а ленински политика. ХIана аьлча из а дерригача къахьегама адамашта ираза, сийрда, кортмукъа вахар кхоллаш.

КПСС ЦК октябрьски 1976 ш. Пленума социалишта жоп луш, пятилетка шоллагIча шера декхараш белгалдаьхад МагIалбикерча бурувдеттарашо. Кхы а чоалхагIа да кердача шера лаьттан кIоергаленашкара мехкдаьтта лохаш чакхдаза доза баланаш.

Цу гIаькъахьа белгалдаькхача кхоачаме ба алкха цаI. Вай республикаш меттел берригача мехка а эггара хьалха кердача шера бурув тоха доладу МагIалбике туза кIалхарча Юре тIоанашкара мехкдаьтта лохаш. Из керда а чоалхама а гIулакх тIадиллад тха бригада коллектива. Из йоккха сийла лоархI тха бурувдеттарашо. Цунга хьежжа дакха ба коллектива, хIара бурувдеттачух бехктохкам а. Укх шера къалзарча кеертеле хьаьа мехка езаш а 7000 метр кIоаргача скважина бурув тохара йрла хьажа. ХIана цунна эша эггара кердагIйола, низ боал оборудовани хьатIааьаш летт. Из керда оборудовани а эггара хьалха МагIалбике тха бригада коллективо тоахаргйолаш я.

Тахан кердача шера ЦIай дездача дийнахьа республикерча берригача мехкдаьттахошка моаршал а луш сона лоа, тха бригадера интернациональни коллектив кердача шера шийна хьалхашка летта чоалханеи сийлахьен декхар толамца кхоачашдере кьинар кхо ца деш къахьега кийча йолга дIакайта.

I. ГАЛАЕВ,
МагIалбикерча УБР мастер.

ХИМИКИЙ ДОШ ЧIОАГIА ХИННАД

«ХIара балха денна — дикала Знак» яха инициатива дIайолаьча СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода дукхача цехий, еррагача предприяте химикаша чIоагIа дог гIоздаьна дезду тахан керда шу. Цхьа бахьан дааташ дац из. Шоаш денна даш дизза кхоачашдаьд цар. Укхаза арахеца ях продукци пачхьалкхен дикала Знак йолаш кийчъеш я.

Иштта кхаьхьачча заводе цехашта юкъе лаьрхача социалистическа яхье дIадахача шера хаддаза хьалха латташ хилар пхийттлагIчеи пхийттлагIчеи цехий химикаш. Тхо цига нийсденнача хана шера плани тIайийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдарах чIоагIа дог гIоздаьна белаш, шоайла кхаьи доахаш бар уж. Ханал цхьа кIира хьалха кхоачашъяьй цар шера план. Цу цехерча сменашта юкъе эггара дикагIа лоархIаш йола Пичков Михаил Никитовича кулгалду смена яр къахьегама вахте лаьттар.

— МалагIа торонаш кхоачамаш оарцагIдаьхар оаш иштта къахьегама толамаш даккхара? — хетт оаха.

— Керттера бахьан дер тхоай къахьегам оаха кхетамца вIаштIехьбаккхар. «ХIара балха денна — дикала Знак» яха яхь дIайолалуршаи тхоаш хиларах тарра хIарана шийна тIалатта бехктоккхам кхета а беш хьинар кхо ца деш къахьегар, —аьлар смена начальника Михаил Никитовича.

КарагIдийннараш дика да, цхьабакъда дIахо хьалхашка латта декхараш кхы а бехктокхамагIа да, аьнна тха къамаьла юкъаера цеха партбюро секретарь Мазуренко Владимир Александрович. Сийлахь боккхача Октябрьски революце 60 шу дузача дезача денна кхы а дикагIа толамаш доахаш вахадала лерхI оаха, — боах цо.

Цехерча химиках цхьаккха а вац шийна тIалатта бехктокхам боккха хилар кхета ца деш. Царна юкъе а шийдекхараш цIена кхоачашдеш, технологически режим даим нийса лелаеш, социалистически яхье хьалхалаттараш хиларца белгалбаьна ва аппаратчик Конарев Александр Васильевич.

Яхье баьннача болхлошта юкъе хаддаза хьалхалаттараш хьаьоагIачарех цаI ва слесарь Волков Владимир Михайлович. Ше хьожаш йола оборудовани даим дикача хьала тIа хулийт, цудухьа цун бехкагIа балха тIа хьовзам хина моттиг нийсъеннац. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 130 процент кхачавашъю цо.

СУРТАШ ТIА: (лахехьа аьрдехьара аьттехьа) «ХIара балха денна дикала Знак» яхача довзалгIа къахьегача сменас даьлача толамий итогаш еш ба профсоюза цехкома председатель В. Колпаков, смена начальник М. Пичков, партбюро секретарь В. Мазуренко; (лаккхехьа аьттехьа) технологически режимага хьожаш ва аппаратчик А. Конарев, (кхоалагIчун тIа) оборудовани хьожаш, тоаделача кулг толаш ва слесарь В. Волков.

И. ПЛИЕВА суртеш.

Вошала законагIа

ТХО ЦХЬАЬ ДИСАНЗАР

Хьалха Iалаьмо дуьхьалъоттаю халонаш эшее ца могаш бIаь шеранашка чIоагIа Iехаш лоаш хьабаьхкаб наьх. Тахан цу тайпара хIамаш тIаккхьачача ца бовеш из хатар дIадоваха вай мехка даланза латкъаеш, шоаш барт-цхьоагIо йолаш, эшаш моттиг кийча новкъостала баьха даим кийча болаш уж боландаь. Иштта хилар город Ташкенте, Дагестане чIоагIа лаьтта аьгача хана, цу тайпара гIо-новкъостал дир укх шера 28 июне Нохч-ГIалгIайчоне Iалаьмо хатар дича а.

Мохк агаро дукагIа зе даьча районех я тха Сунженски яр. Баьдаь, цу гIулакхо цхьадолча даькъе тайна дIадоахача вахара болер доахаде дале а наз боханзар, корзагIбовланзар. ВIашаш чIоагIагIа кхотебаларца, дезал уреоттадарца дикагIа вIаштIехьбеъна хиене зе дIадаккхара оарцагIбаьлар уж. ХIаьта юхаметтаоттаде дозараш кIозига гIирсаш дац.

Из дерригаш дIадаккхара оарцагIбаьннача тха къахьегамхошта хьалхарча деношка денз холуш дар кхычахьара новкъостал. Дезача гIирсашта капитальни ремонт яра документаши вIаштIехьденнара баьхар г. Грознерча, Ростоверча проектни институтий бовклой. ХIаьта цу гIулакха эше ахча а материалаш а хьаннийцар республика кулгалдеча органаша.

Сона бецадаераши чуйна чакхдаза даза за хьалIаоттача хана из хатар нийсданарца болх ца беш сецар Ассиновски консервни завод. Парта областной комитетом Министрий Советом сиха доагIар дар баьан доаш кхоалагIча дийнахьа юха болх бе йолавлар из.

Iалаьмо хатар дарех республикана кхин зе юхаметтаоттадара чIоагIа йоахо яр КПСС ЦК, СССР Министрий Совета. Тайп-тайпара гIирсаш тоадаре кхаь шера дIадахийта лаьрхIа 50 миллион сом ахча.

ТIадоагIача шера райони хьалхе йолаергьа цинь керда школа, шоаньца хьаьерхошта бака цIенош а долаш, кхаьа библиотекаш, юрта Советашта 4 здани, Серноводская станице амбулатори, наха чубаха 1500 квадратни метр хургIола цIенош. ХIаьта Ассиновски консервни завода реконструкци ергъа, цун цхьа шера 250 миллион банка бракхаре дIа а кхоачабеш.

ЦIеной хьерцача наха кердадераш хьадара йIаьхача хана эшна кредиташ лу, алсамо дакъа тIера дIа а доаккхаш.

Пачхьалкхено, вай республикаш а кхычара лоаммарча а коллективаша шоашта дечча новкъостал даьлга зоаш ба района къахьегамхой. Из иштта дале а да эшача белхий сене хулгьа дикача Iаьдалех пайда а эйбеш наз чубака цIенош тоадеча бакъахье хургда эшна хат.

Района къахьегамхой денале Iалаьма хатара дуьхьалъоттаре йиш хилийтар, кхаь дийнахье лаьтта цхьа консервни завод юкъера дIаьаккхача, кхыча предприятешка юха ца соцаш болх хьабайта. Из иштта хинадацара тха вIаштIехьдергдацар промышленни а юрта бахама а продукци йоахара хадениш тIеккхоачашъе.

Тха къахьегамхошта цIенаха бицлургбац шоашта зоал тIоэттача хана оарцагIбаьннараш, шоаш цхьа ца битараш.

[illegible],
[illegible] депутатий Сунженски районсовета исполкома председатель.

БАРКАЛ ХИЛДА ДАЬХЕННА

ДIадахача шера шоль бетта цIаьхха мохк агаро доаккха хатар дир тха юрта.

Из хатар хиларах бохамаш тха юртаре наьх, Юрта Совета депутаташ, «Бамутский» совхоза кулгалхоша, партийни профсоюзни организацеша сиха оарцагIъяьнна наха юкъе бохам кхетама болх бир, бахача наьхага дIаэайтар мохк агарах кхиеш зе юхаметтаоттадара вай партен правительство дукха ахча, гIишлош ю материалаш, кхыйола хIамаш вай республикана хьакъоастаь хилар. Цунах чIоагIа гIадбехабер юртара нах. Цар дика кхетадора шоаш цхьаь биса бовцийга, массанена холуш дар вежарешка долча халкъаша шоаьна кхуьедду доаргдоацача доттагIала кулг.

Мохк агарах хиина зе доаза дар. Цу гIулакхе лаьрхIа вIашагIъяллача комисса оттадир тха юрта дукха а цIеноа капитальни ремонт е езаш долга, массех цIа дIа а даьккха керда юха хьалде дезаш долга. Иштта, капитальни ремонт е езаш яр школаш, кхыйола гIишлош.

Массерел дукхагIа зенаш хиннадар пенсионера Турашев Усмана, Зязиев Ахьмада, Мальури Зинайна, Тезуев Зайнда, Тезуев Шейхде, кхычар дезалашта. Мохк агарах хиина зенаш юхаметтаоттадара пачхьалкхено хьаннйца ахча, гIишлош ю материалаш, кхыйола хIамаш эггара хьалха цу дезалашта елар оаха, тIаккха комисса оттаьча спискага хьежжа вокхарна а, шо-шоай аргIагIа.

Мохк агарах хиина зе юхаметтаоттадаре цхьаърчоа тха юрта хьаннийца ахча 30 эзар сомага кхаьчад. Цул совгIа, цIенош кьаладеи тоадеи тха юрта бахача наха хIанзале а дIаеннай 599 эзар етта кирпичаш, 197 тонн цемент, 264 кубометр хьун материалаш, кхыйола хIамаш.

ЦIаккха а тха юртарча наха диццургдоацаш доккха новкъостал дир Къилбаседа-Кавказа вежарашка долча халкъаша. Иштта, Дагестанерча къахьегамхоша тхона делар палаткаш, пхьегIаш, берий кога гIирс, метташ, юргIаш, гIишлош ю материалаш. Цу тайпара новкъостал дир кхычар а.

Хатаро даь зе юхаметтаоттадеш, шоай цIенош тоадеш, совхозе болх юкъагIа ца буташ хьинаре къахьегаш ба юртахой. Парта XXV съезда решенеш вахаре кхоачаш а еш къахьегарех «Бамутскийа» совхоза бахалой вIаштIехьдаккхар иттлагIча пятилетка хьалхарча шера план толамца кхоачашъе. Планал совгIа пачхьалкхене дIаеннай дукхача декъа юртбоахама тайп-тайпара продукци.

ДIадаха шу дикача толамашца чакхдаьккхад тха юрта Совета а.Шера план 160 центнер йолаш пачхьалкхенна дIаденнад 168 центнер дула. Кхоачашъяьй фуьш, тха, шура йоахаре планаш а. Даьхенна дIаденнад 25 эзар фуь, 350 центнер шуре, 18 центнер тха.

Бахача наьхагоа совнагIа йола продукташ хьаййиш беча белха юкъа дика дакъа лаьцар тха Юрта Совета депутаташ Мержуев Майрбека, Цечоева Маммас, Дзауров Мусса, кхычар.

ХIанз тха юрта Совета депутаташе боккха бола бу Октябре 60 шу дузача юбилейни 1977 шера хьалхашка летта декхараш толаме кхоачашдар дукха, ХIанзале а юрта бахача наьхагара хьанйа совнагIа йола хьайбай продукташ пачхьалкхене дIаенней укх къахиннача кердача шера чотах. ХIаьта «Бамутский» совхоза болхлоша а дика къахьег. Тешаме лард хилий цар хургболча хьукхама. Гуранаьа дийна ялаташ дикача хьала долаш цхьатарре дегI даькъаш да. Эзба аьха Iодиллад бIаьсти юртбоахама культураш дIаоьргйола деррига лаьтта. Шортта тайп-тайпара доаьхар долаш, йIайхача латташ Iенгара доаяаш да совхоза хьайбаш. Совхоза механизатораш сигбенна кхашкерча белхашта техника тоаеш ба. Урус-Мартана района механизаторий кхайкарал деттара къоабалдаь хьал а лаьца, цар дош деннад 23 февраль хьатIакхачалехьа еррига техника бIаьстан белхашта кийча хилийта.

Ма-дарра аьлча, цхьанна а минута юха ца соцаш бетталуш ба тха юртарча наьха къахьега вахара лах. Цхьанне а хIана ца хилча сенна сиййна бахаш а шоай болх беш а ба уж. Цар доккха баркал йоах мохк агаро даь зе юхаметтаоттадеш шоашта чIоагIа новкъостал даьча вай партена, дунен халкъий машари кхерамзалеи Iалашъяра кIаьд ца ну хьинаре кьоасамхо, укх деношка дерригача прогрессивни адамаша 70 шу дизар белгалдаьккха новкъост Леонид Ильич Брежнев керте латтача цун Центральни Комитета, иштта вай правительствана а вежарий кулг кхоаддаьча дерригача халкъашта а.

А. ИЛАЕВ,
Ачхой-Мартановски районерча Буматерча юрта Совета председатель.

ШЕРА БЕЛГАЛОНАШ

НАЬСАРЕН РАЙОН

Чакхдаьнна иттлагIча пятилетка хьалхара шу наьсархошта белгала да районерча 14 промышленни предприятех 12-ие пачхьалкхен планаш тоаме кхоачашъярца. Царна юкъе а къаьстта дикагIа къахьийгад Г. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода коллективо.

Райони совхозий болхлоша шу чакхдаьккхад генарашкара дIа мел иккха массе тайпара юртбоахама продукташ пачхьалкхенга йоахара шера планаш сийленца кхоачашъярца. ХIаьта яхе боахамах цкаь — «40 лет Октября», «Экажевский», совхоз-техникум рентабельни наькъа тIа баьннаб.

ДIадахача 1976 шера районе хьалхаьа цхьаьа вIаштIара даь 4 цIа, тостиницы тайпара 810 моттиг йола общежити 140 моттиг йола берий беш, кIарене чу 320 моттиг йола 3 юкъера школа. Цул совгIа, асфальт билла тоабаьб 40 километр никъ. 20 километр хиипровод йиллай.

Лоаман юрташка 800 эзар сома наьха наькъаш дехкад. Дукхьая Жайрахье 4 километр совгIа хиипровод йиллай.

ГУДЕРМЕССКИ РАЙОН

Шера хинна белгалонаш юкъаш эггара хьалха ала деза, Минеральные Воды яхача станцера деза Гудермес станце хьачукхачалча болча машин наькъа электрификаци ела чакхдаьнна хиларех.

Района еррагача гIишлошъеъем транспортни организацеша хала дика хьалха кхоачашъяьй шера планаш. Цхьаккха а промышленни предприятие шера задание совгIа продукци ара ца хецаш.

Бахача наха чуIе хьал а даь дIаденнад 56 квартира йола 1 цIа, 3 квартира йола 8 цIа, 320 моттиг йола школа хьалъяьй Суворов-Юрта, «Джалка» поселке хьалъяь чакхъяьннай 140 моттиг йола берий беш.

Юрта боахама болхлоша дикка тIехкхоачашъяьй пачхьалкхенга ялат, дулх, шура комсаш, кхыйола продукташ йоахара шера планаш. 1000 гектара тIа керда кинсаш вIаетIаб.

Тоаденнад бахача наьха вахар. Дукхьаа дIадахача шера бахача нахага ехкий 1000 телевизор, ужжал радиоприемникаш, 120 автомашина, 50 кхо чарх йола мотоцикл. Совхха дехкачул дукхагIа даьтта, кхыйола продукташ ехкий цахага.

МАГIАЛБИКА РАЙОН

1976 шера районе вах керда боахам билла. Цар керттера лостам комсаш лелаенга хургба. Къаьстта дика толамаш даьхара белгалъяьннай «Ингушский» яхача комсий совхоза коллектив. Пачхьалкхенга ялат доккхара план тоаза тIехкхоачашъяьй ко.

МагIалбикен района юрташкен дукха хувцамаш хиннад чакхдаьннача шера. Иштта, МагIалбике болх бе йолаеннай башха-дика культура Дворец. 78 километр асфальт биллаб гаьнаш егIа хозъяьй города улицаш.

Уллув хьехархошта лаьрхIа цIеноаш а йолаш 320 моттиг йола школа хьалъяьй Йоккхача Ачалкхе. ХIаьта Дабий-Юрта — 160 моттиг йола школа.

Юкъерча Ачалкхе хьалъяьй юрта Советан библиотекаш лаьрхIа гIишлош, кхыдола гIирсаш.

Бахача наьха вахар дикка тоаденнад. ХIара сага сих лаьрхIача дIадахача шера декхачул дукхагIа промышленни кхачани товараш дехкад бахача нахага.

СУНЖЕНСКИ РАЙОН

Соахка Серноводске 320 дешара моттиг йола юкъера школа хьаь, хIаьта Орджоникидзевская яхача станице пионерий ЦIа, хьехархой ЦIа. Нестеровская яхача станице газ хьатIайоалаьб.

Цхьайолча моттигашка асфальт а юхаш магIа а буллаш дика тоабаьб Грознера Орджоникидзе йодача трассане хотталуш бола Оалкам кхачча бода никъ. Асфальт а юдаш тоадаьд тайп-тайпарча юрташка дукха наькъаш.

Духхьала жа леладергдолаш Серноводске вIашагIъелла керда совхоз.

КарагIдаьннараши де лерхIараши

Эггара хьалха белгалдаккха деза, чакхдаьнна иттлагIча пятилетка хьалхара шу тха совхоза къахьегамхошта чIоагIа беркате хиннилга. КПСС XXV съезда исторически решенеш вахаре кхоачаш а еш, тха партийни профсоюзни организацеша, боахама кулгалхоша, специалисташа, берригача къахьегамхоша шоай дерригача хьинари говзали тIаерзайир лаьттанашен хьайбашкаран йоала продукташ дукхагIа яккхар пачхьалкхенга уж йоххара хьалхашка лаьтта вокхий социалистически декхараш толаме кхоачашдарах.

Еррига агротехнически мероприятеш йизза кхоачаш а еш лаьттана ховгIаьа бетта гIулакх деш, ди-буйса ца къовсаш хьинаре къахьегар бахьан долаш укх чакхдаьннача шера юртбоахама культурай боккха хьувкъам чуба вIаштIехьдаьлар тха кхалкарча бэшгада механизаторий. Иштта, 3357 гектара тIа дийнадо пхха гурахьа дув ялат. ХIара гектара тIара оахи чудера планал 3 центнер дукхагIа кха бола ялат. Из бахьан долаш тха йиш хилар пачхьалкхенга 4700 тонн ялат доха.

Хоттама хьалашка дIаддача во хьувкъанзар ялата дайна хьажкIаш а. Уж оаха йийнар 1500 гектар тIа. Юкъера лаьрхIара цхьан гектара тIа чуйна фуальуьа хьажкIаш 26 центнер хилар, план 25 центнер йолаш. Из культура къаьстта дика хлейно тха районе меттел, еррига республике а цIи яза болча хьажкIаш лелаераша Дауробеков Яхьяс, Гелисханов Юсапа, Евкуров Жабраила, Колзоев Балъаудина кулгалдеча механизировани звенеша. Планал дукха а дуктагIа во пар чуена хIажкIаш.

Масала, хьаэдаргьа вай, Евкуров Жабраила звено. Соахка 200 гектара тIа дIайийнар цун звенос хIажкIаш. Агротехнико ма - кхара лаьттана тIулакх деш къахьегарах цун вIаштIехьдаьлар хIара гектара тIара 48 центнер фуальуьа хьалкIаш чуэца. ХIаьта Гелисханов Юсапа звенос 43 центнер фуальуьа хIажкIаш чуйцар хIара гектара тIара.

ГIадвуташ де тха совхоза свеклаш лелаераша карагIдийна гIулакхаш а. 240 гектара тIа дийнар оаха из культура. Планал совгIа хIара гектара тIара чуена шекара свеклаш 115 центнер хилар. Из толам боккхача шоаш кхо ца беш хьинаре къахьийгар Ауше Iаддал - МутIалиба. Яндиев Султана, Точиев Саварбека кулгалдеча механизировани звенош болхлоша. ХIара гектара тIара 300 — 320 центнер мерза овлаш гулдир цар, план 180 центнер йолаш. Цудухьа тха торо хилар пачхьалкхенга 6 эзар тонн шекара свеклаш йохка, план 4 эзар тонн йолаш.

Камаьхала йоалаш къахьийсар укх дIадахача шера генараш кхедераша а. Гагиев Жабраила, Беков Iусмана, кхычар а кулгалдеча механизировани звеноша 1140 гектарах хIаране тIара юкъера лаьрхIача 11 центнер генарий чуийцар. Пачхьалкхенга планал совгIа 860 тонн генараш дехкар совхозо.

Хьовха из дича ловгдаш тха боахама хьайбаш лелаераша соахка тахха толамаш а. Октябрь бетта хьалхарча деношка Даьхенга рапорт делар оаха пачхьалкхенга шура йоккхар шера план ханал хьалха кхоачашъярах. Шера планагIа 1060 тонн йолаш пачхьалкхене дIаеннай 1300 тонн совгIа шура. Цу толама юкъе шоашкара доагIаш дола доккха дакъа юкъедиллад шоай группашкара хIара Iаттагара 5200 килограмм совгIа шура яьккхача СССР Лакхехьарча Совета депутата Дауробекова Зинас. 3600 килограмм таьгта шура яьккхача Тимурзиева Розас. Балхаева Дуте. 3 эзар килограммага кхоачаш шура яьккхача Дзауровa Мадвата. Куркиева Маккас, Олигова Мовлатхана, кхы дуккхачар.

Уж дерригача толамаш дахха совхоза лаьттен хьайбаши лелаерий вIаштIехьдаьлар боахама гIулакхаш тоадара керттерча специалисташа, отделеней специалисташа агромероприятеш а зооветеринари бокъонаш а нийса кхоачашъярах. совхозен отделенеши кулгалхоша болхлой къахьегам лерттIа вIаштIехьбаккхарах. царна материальни моральни гIойленаш ярах. хьалхашка латта декхараш толаме кхоачашдара берригача къахьегамхой оарцагIбоахаш царна юкъе партийни профсоюзни организацеша боккха кхетама болх барах, социалистически яхь йоаттIача тайпара массанахьа а вIаштIехьъяккхарах. Цудухьа дIадахача юртбоахама шу оаха чакхдьаккхар тхой боахаме 100 эзар сом пайда а беш.

КарагIдаьннараш тIадаьгаш да. Бакъда, парех тоъам баь Iе дага дац тхо. Уж чIоагIIдеш къахьега лерхI тха совхоза болхлоша иттлагIча пятилетка шоллагIча шера. Цу гIулакха тхой мел йола торонаш оарцагIъяьхай оаха.

Совхоза болхлоша дег тIара къоабалъяь хьаллаьцар берригача балха эффективность лакхъяла баьхан. Сийлахь боккхача Октябра 60 шу дизарга даха ма - доагIараш пахьалахар дукхьа лелаеча яхье керда мулаш белгалдаьна Ленина орден лелаеча «Грознефть» производственни объединени Октябрьски Революци орден лелаеча «Красный молот» заводен коллективаша дIаболабаь патриотически болам.

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизарга башха дикача къахьегама толамашца накъавахар дукха 1977 шера доккхий декхараш тIайийцад тха совхоза болхлоша. Парте XXV съезда КПСС ЦК октябрьски (1976 ш.) Пленума решенеш вахаре кхоачаш а еш, «ХIара хьайна — дикала Знак» яхача девизагIа шера яхь йоаржаь къахьегаш, лаьтта леладара культура айяр» чотах хIара гектара тIара 25 центнерал кIезигагIа доацаш ялат чуда лерхI тха лаьтта лелаераша, иштта аьлча, иттлагIча пятилетка хьалхарча шерарчул 3,3 центнер дукхагIа. Цо Iалашдергда дерригача чуяхьаш дола ялат 11250 тоннага дIакхоачаре. ХIаьта шекара свеклаш хIара гектара тIара чуяхьаргьа 300 центнер.

Шоай торонаш а лаьрхIа доккхий социалистически декхараш тIайийцад тха хьайбаш лелаераша а. ХIара Iаттагара йоаккхаргьа 2450 килограмм шура. ДукхагIа доаккхаргда дулх, тха.

Пачхьалкхенга массе тайпара юртбоахама продукташ йоахара план 7-гIа ноябрь хьатIакхоачадаш, иштта аьлча, Октябра 60 шу дузача денга кхоачашъе лерхI оаха. Шу чакхдалалехьа шера планал совгIа Даьхенна дIалургда 500 тонн ялат, 2900 тонн шекара свеклаш, 130 тонн шура, бIаь Iаттагара тIехьа хьалккедергда 86 Iаса.

Декхараш, гуш ма - хиллара, доккхийи бехктокхамеи да. Фуд оаха хIанзолца цу гIулакха даьо а. деш латтар а?

Алма-Ате хиннача Казахстана партийно - боахама актива совещане ше къамаьл деш КПСС ЦК Генеральни секретара ком. Л. И. Брежнева белгалдаьккхар вай мехка ялат дукхагIа дIадеш дезаш хилари цун хьувкъам лакхбе безаш хилари. Цун хьахамаш хьа а нийса, планал эзар гектар гаргга дукхагIа дIадийнад оаха гурахьа дув ялат. БIаьсти юоргIйолча культурашта ханнахьа кийчдаь Iодиллад зиба аьха лаьтта. ХIанз кхашка минеральни органически удобренеш тоеш къахьегаш ба тха механизатораш.

Урус-Мартановски района механизатораш даь кхайкар къоабалдаь къахьегаш ба тха техника тоераш а. Укх шера 23 февраль хьатIакхачалехьа кхашкара балхаш де кийча хургья еррига тракторш, культиваторш, сеялкаш, кхыйола юртбоахама гIирс.

Дика Iангара доалаш де тха хьайбаш а. Массе фермашка кхоачам хиллал тайп - тайпара доакъараш да, доахаш жан чудоахка еррига помещенеш дика тоаьа йIайкен я.

ХIанз тха партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша совхоза кулгалхошца, специалисташца цхьана шоай берригаш низ теркаш тIаберзабаьб Октябра 60 шу дузача юбилейни шера тIайийца доккхий декхараш кхоачашдара берригаш къахьегамхой оарцагIбахара. Фермашка, бригадашка къахьегача наха юкъе шерра яьржача социалистически яхьо. хIара денна царна карагIдаьлача толамица тешаву уж сийлене кхоачашде тха наз кхоачаргдахьарах.

Х. АРЧАКОВ,
Назрановски района «Октябра 40 шу» яхача совхоза парткома секретарь.

КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА!

Советски вахара хьисап

ДЕЗАЛ

ХIара дене 1300 гарга саг чувода Ахриев ГIапура цIерагIча Назрановски «Электроинструмент» завода наIарех. Цхьабараш станокашкара, чоалхане машинашкара шо-шоай моттигаш хьа а йийца болх бе, вожаш керда продукци, стандарташ балха юкъеяхьара эша чертежаш конструкцеш оттае болалу. Царех дукха а дукхагIбараш шоай цIагIара дезал болча болхаш санна боагIа укхаза. ХIанз аьлча, заводаца дувзадена да цар деррига вахар, гIулакх. Цар Iойвалай укхаза хьалхара кирпичи хьалбеттаб хьалхара цех, хьалъяьй бIарчча корпусаш.

Укхаза болх беш ба ДахкильговгIар, АлбогачиевгIар, кхы дукхачар бIарчча дезелаш. ХIанз царех цхьан дезалах дувца безам бар са.

...Сона хьалхашка да керта. Цу тIа латт ЦIеча къовламца оттабиь 33 тIадам. Хьалха цаI мара латтацар цига. Юххьанца хиннар да из. Ткъаь ахоятта тIадам — уж я хунен дий цаькъа тIарча пачхьалкхений столицин. Изза пачхьалкхенаца ийеш я Дахкильгов Iалаудина болх беча заводо арахеца продукци.

Каст-каста хьож чо цу керта тIа. ТIаккха бIаргаштта духьалъот завода корпусаш, цIеной этажаш урагIъяха дIаниз шерра вьржа улла город Назрань. Уж деррига хIаране дакъа лолаш да. Цудухьа цу кечалон боккха мах беш, коза хеташ ба ДахкильговгIар дезал. Укхаза бах уж, укхаза хьахинад цар ираз, йоакха а зIамига а дегагIоа, укхаза бухдьоалаш я хIара денарча къахьегамах хьахула бокхьоаца йола адамаш хоане. Цун маIан наха дукхагIа дIадовзийтача бакъахьа хургда. Тхан берригача советски цIала пайда эшаш йола берий бешамаш, ясленаш, тикаш, хьувеш, телевизорий антенаш, ивх чубаха цIенош, скверш, кхы дукха дараш. Керттерча дакъе КПСС XXIV съезд хиначул тIехьагIа хьалхина эргаюнаш я уж.

ИйслагIа пятилетка. Фу дейнад шийна тIехьа фу хитад цо предприятена, Дахкильгов Iалаудина, цун дезала? Цу дешай уйла а еш дIаяхача хана хиннар дагадоха хьожаргда вай.

1971 шера март-апрель — парте XXIV съезд хиина денош. Завода цехашкарча, лабораторешкарча, конструкторски бюрошкарча болхлоша, инженераша, техникаша, гIулакхераха бIарччача пятилеткана тIайиар социалистически дехкараш, еллар уж кхоачашдаръ йола лард.

1971 шу. «ЭКСПО-72» оалача дукен халкъашта юкъерча выставке хьокха йихьача цхьоалагIча степенах дола диплом делар завода продукцена. ТIехьа тIадоагIа ши шу къахьегама оасарле цIоагIа дегIаярца, планаш хавал хьалха кхоачашъярца, заводо арахецача электросверлильни машинашта СССР Халкъа Боахама КарагIдаьккхарий выставке мах а беш борза медаль яларца белгалдоалаш хилар. ХIаьта шера, пятилетка планаш хавал хьалха кхоачашъярца белгалдаьлар 1975 шу а. Иштта хIараь болхлочо шийна дагадар кхоачашдеш чакхъяьлар завода пятилетка.

ХIаьта цу юкъах эшшта дегIабаькар кахI? Духовни а материальни а тоадеар цар вахар. Дувце маселеш-м дукха дар цу гIулакхех. ХIанз вай хувцаргда Дахкильгов Iалаудина дезале цу шерашка, хана хувдамаш.

Пхийтта шу хьалха завод хIаьтта хьалъе йолаш мара йоацаш укхаза балха вера Iалаудин. Цун воккхагIвола воI Iалихан 9 шу дайна вар. ХIанз Грозненски мехкдаьтта института механически факультета шоллагIча курса студент ва из. Цу шин хана юкъе завода сборочни цехе электроинструменташта ремонт еш слесарах болх бериа, Советски Эскаре гIулакх дарца юкъенна бIарччача 10 шера юкъера школа чакхъяккхе ихнайнад цун. ТIаккха юкъ а де хьалха болх беш хила тиз. Укхаза тIехдико болх берца, хьалхашка оттадаь юкъаре дехкераш лерттIа кхоачашдарца дувзаш цела а иштта ерригача предприяте а коммунисташа цIоай мугIарашка дIайийцар из.

КхоалагIъе итталагIча шерашка Iадахалана цхьана юкъера школа чакх а яьккха шийн вешийна цхьан дийнехьа заводе балха ера Iалаудина воI Марем а. Юххьанца электромонтера говзал Iомаеш хилар из. ТIехьагIо лакхерча классах йола телефонистка хилар Мареман. ХIанз болх бешше Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета филологически факультета заочни отделене пхоалгIча курсе дешаш я из.

Шийн вешийцек йишийцек хьалхийнача новкъа дIаволавелар зIамагIвола Iамирхан а. ИйслагIча классе деша вагIаш ахкан каникулех завода цехашка дIхдоладьар цо шийн къахьегама вахар. Иштта кардеерзайир слесарь-сборщика говзал. ТIаккха 10 классе чакх а яьккха балха вода сборочни цеха техническа тIахьожама участке. Из а шийн воша Iалихан санна завода рекомендаце деша воьйт Грозненски мехкдаьтта института планированен экономикан факультета заочни отделене.

ХIанз Советски Эскаре тIехадаш гIулакх деш волча Iамирхана кастта цIа а вена юха дIаболабергба шийн болча ВУЗ-ера дешари.

Цкъа хьалха заводе болх а баь нара деша вахенар кхоалагIвола воI а. Литейно-прессова цехерча болхлоша наккъашьаккхар тIехдика экзаменаш дIа а ена хIанз Горски института юрта боахама электрификацен факультете дешаш вола Алихан. Соахка самбо кIалтохаргах литара яхье спорта мастер хилар цунах.

ХIаьта Дахкильгов Iалаудина йоагI — Iабдурахьмана Макка заводе дика йовзаш я. Сийлахь-боккха Даймехка тIом лаьттача хана хьийнаре къахьегарах 30 шу хьалха медаль енна йола Макка а шийн маьрака цхьана балха еная заводе. Иштта заводе болх беш а, къахьетто сийдолашагIа дар Ленински юбилейни медаль а йолаш. Правительствос 3 совгIат деннад хIанз слесарь-сборщика деннхара говзал йолча, дукха хана деш коммунистически къахьегама цIи лелаеча цу гIалагIай кхалсага.

— ДIаяхача пятилетке вазал дукха эргалоацаш хиннай тха дезала вахаре — аьдд дувц техническа Iалашон отдела начальника Дахкильгов Iалаудина. — ДIаларахIал царех керттердар, могаргдарий совен сесагаш пачхьалкхенгара новкъостал ца хилча хIанз санна уж мел эшачунна Iалашбе? Могаргдацар.

ХIанз хьалкхунна доагIаш кхы а дукх бер ма дий тха-м. Укх шера 10 классе яьккха йола Мадина лор хила безам болаш я. Махачкалински художественни училище деша вала безам болаш ва 9 классе дешаш вола Бек-Хан. ХIаьта, Асламбека Зайнапо деша бегIа вораIагIчен цхоалагIвен классашка. Массанена а даар-духар доаттаде деза.

Заволах доал тIа дезала ирс. Цо ду тхона деррига а: хий, газ, кхы мел эшараш дола чудаха цIенош, дика алапеш. 230—250 сом эц аз бетта, сесагa йола 300 сомал совбоал. ХIаьта институте дешаш волча Iалихана а 46 сом степенди тел заводо. Деррига а дIалахархIача бетта 600 сом хул цудах. Кхомбеш, кхедаьар Iоедкаш дьаIайначоах «Жигули» машин эца вIаштIехьдаьннад тха. Цул совгIа шу чакхдоаллаш 200 сомал кIезагагIа доацаш кхоьтталагIа алапи а эц аз. Духхьал совхка шовшта доагIача алапел совгIа 215 эзар сом кассера хьевийнар тха завода болхлоша. Лоацца аьлча, КПСС XXIV, XXV съездаш хинначул тIехьагIа мехка кхьча предприятешкарча наьна а санна вахара гIулакхаш дикгIехьа тоалуш хьалдоагIа тха завода къахьегамхой.

ДахкильговгIар дезала санна ерригa завода коллектив а хилар парте XXV съезда, цул тIехьагIа хиинача КПСС ЦК Пленумий решенеш уйла тIаккхайтта ешаш. Шоаг тIара къоабалъеш. Дахьен берригача къахьегамхошца цхьана парте хьалхашка оттадаь дехкараш толамца кхоачашдара низ, хьинар ца доадеш итталагIча пятилетке укх дIадахача шера къахьегаш чакхъялар «Электроинструмент» завода коллектив. Цудухьа дакъа дика хьалха кхоачашйор продукци мьхалъяккхара программа. ХIаьта цу толамс дIамага дакъа дал Дахкильгов Iалаудина дезала а. Царна хьалхашкахьа керла планаш керда дехкараш да, хIаьта уж араверча вахарца юкъaлена дургдаларах вай шек а дац.

А. САГОВ,
тха собкор.

Шера белгалонаш

АЧХОЙ-МАРТАНА РАЙОН

Вай мехка сийлахьча историна юкъедахи соахкара шу района юрта боахама болхлоашта белгалдиьяр цхьанна а шера ца хьийкъача тайпара баькадаараш хIоагIа хьувкъарца. Пачхьалкхенна дIаденнад 20.500 тонн бьацадаараш, ешта аьлча, плана совгIа 4400 тонн. Цох доккхий пайдаш деш чакхдаьккхащ юртбоахама шу «Новосельский», «Орджоникидзевский», «Бамутский», «Урожайный» яхача совхозаша.

Чакхдаьннача шера дукха тIишлош хьалъяьй юрташка. Иштта, Кодтар-Юрта, Самашкашка, ШаIаний-Юрта школаш хьалъяьй хIарaне чу 320 моттиг а йолаш. СамашкIашкара дIадоладаьа бахача наьха цIеношка газ чуоллийтига. Иштта дIаболдаьб хий дулла канал дакххара болх а. Из канал йистедаьча района совхозий торо кургья 4 эзар гектарага кхаччалца долча лаьтта дIайийнача хIаманта кхоачаш хилдала хий дилла.

ШВЕЙНИ ПРОИЗВОДСТВЕННИ ОБЪЕДИНЕНИ

ДIадаха пятилетка хьалхара шу бержите хилар хIаман тотарашта. Болх бе йолаллийтар малагIча наькъа кегалашта аьнна тоаш кийчъен йолa «Кавказгиепр» яха керда лини. ИттлагIча цехе къахьегаш болча болхлоша лаьрхIа хьалйир бытови корпус. Пхийтта моделагIа йолча изделешта пачхьалкхен дийнaла Знак оаар.

«ГРОЗНЕФТЕОРГСИНТЕЗ» ОБЪЕДИНЕНИ

Къастта белгалдаьлар иттлагIча пятилетка хьалхара шу «Грознефтеоргсинтез» объединена чуйоагIача предприятей болхлоша. Укх шера керда болх бе а йолаллийта [illegible] мощностаьш хьалийтай А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоалача заводера, «Г-24», «Г-34» яха ши установка. Иштта цигарча Г-38—40 йолча установке кердача системагIа хьале доаьдаьд парафин.

Пачхьалкхан дийнaла Знак еннай Н. Анисимова цIерагIча новогрозненски мехкдаьтта чакхдоалача заводе арахецача алкилбензина, кхоачча газа. В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоалача заводе кийчдеча доагIачеча мазута. 100 эзар кубически метрга кхоачаш лаккхьой А. Шерипова цIерагIча мехкдаьтта чакхдоалача завода биологически очистки сооружений мощность. Иштта балхаш дарах бIарччача шера хIанз йисац аьнна тIехьаюсаш хиннача «Грознефтеоргсинтез» объединене коллективо шийна тIадиса пачхьалкхен декхараш тIера дIа а доехаш 30 декабре толамца кхоачашъьяй шера план.

«ГРОЗНЕФТЬ» ПРОИЗВОДСТВЕННИ ОБЪЕДИНЕНИ

Дикача гIулакхашца белгалда иттлагIча пятилетка хьалхара шу «Грознефть» производственни объединене лаьттан чекаш тоахкараштa. Цар бурув тоха аьнка, мехкдаьтта кIел а тохийташ укх шера мехкаьттахошка дIаеннай 14 скважина. Цар шоаш болх бе йоллелча денз 670 эзар тонн мехкдаьтта деннад Даьхенна.

Хьалха дIадахача шерашча болх ца беш лаьттача 14 скважинана капитальни ремонт а аь болх бе йолалийтай уж. Цар чуре 100 эзар совгIа тонн «Iаьржа дешуна» даьнхад.

ДЕ ДЕЗАРАШ ДУКХА ДА

Укх бетта шу доал тха совхоз вIашагIъелла. Йоалаш дукха боккха а бац. Деррига оахаш дола лаьтта — 2157 гектар. Цига соахка кхейир оаха гурахьа ялата дIайийна, кхыйола тайп-тайпара культураш.

Во хиланзар ялата культурай хьувкъам. Иштта, мукх план 20 центнер йолаш 25 центнер чубера хIара гектара тIара, хIаьта кIа план 18 центнер йолаш — 18,7 центнер. Кубанерча ялат кхедерий патриотически болам хьал а лаьца пачхьалкхенга ялат доххара тIайийна хиина социалистически дехкар толамца кхоачашде йиш хилийтар цу гIулакхо.

ТIехь тIайоагIача хана керттерча дакъе комсаш кхеергья тха совхозе. Соахка дукха хIама ца эшаш 300 гектара тIа дIайийра из культура, хIаьта укх шера кхы а 300 гектара тIа дIаюргья, ИттлагIча пятилетка тIеххьарча шера комсаш дIайийна кхаш 1200 гектарага дIаккхоачаргда.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача укх юбилейни шера хьалхашка латта декхараш кхоачашдара соахка дика лард аллар тха боахама къахьегамхоша. Дика лаьтта кийчъаь шийн хаинахьа дIайийна хьаьр 1100 гектаре тIа гурахьа яа культураш. Фуна цхьана минеральни удобренеш тайсар кхашка. Цул совгIа бIаьсти ювча культурашта лаьрхIа зиба 650 гектар лаьта а хьаьр. Йоакхо йир комсаш дIаера лаьтта кийчдара а. Кховзткъа сантиметр кIоарга лаьтта оахача плантажни ноаарешца аьхе Iоаллах 160 гектар лаьтта. Цига а кхыче кхашка а органически удобренеш йохкаш я хIанз.

Гурахьа ца культураш дIаюкш. [illegible] лаьтта оахаш къастта дика къахьийгар механизатораша Костоев Мовле, Алиев Ичевса, Половнеов Ма[illegible]. Комсаш дIаера лаьтта [illegible] новкъостал [illegible] тхоне «Сельхозтехника» [illegible] объединене механизатораша.

Комсий хьалхара хьувкъам 1979 шера чуба лоахI оаха. Цу шера планагIа хIоа гектаре тIара 20 центнер чу а ена пачхьалкхенна 2000 тонн комсаш дIалургья оаха.

КIеззига ба тха боахаме комсаш хьаера опыт йола нах. Из культура кхеера ила болхлой Iомабара къастта йоакхо ю оаха. Иштта, тхоай боахаме а Iомабу. Наурски района комсаш лелаеча совхозашка а ухийт оаха нах балха говзал кардерзаярa.

Тха боахамаа совгIа комсаш лелайоа кхы а ялх кегда совхоз вIашагIъеллай районе Уж я: Г. Ахриева цIерагIа «Луч», «Малгобекский», «Кавказ», «Советский», «Ингушский» яхараш. Районе хьалха комсаш ца кхеиадь из культура кхеира опыт йола нах бац цу боахамашка а. Уж боахамаш говзаче комсаш кхеераша дола тха Iалашбара МагIалбике профтехучилище вIашагIъеллай. Цига дешараш Iомабу комсий-гаьнаш дIае, уж яIе, кхыдола Iуналде.

Тарктораашка, кхыйолча техникага шин сменагIа болх байтара кхоачамболаш бац тха боахаме механизатораш а. Из бахьан долаш бIь бетта болх бергбола механизаторий курсаш вIашагIъехкай тха совхозе. Цига дешаш болча наха хьехаш ба тха боахама керттера инженер Мурадов Ваха, мехмастерске заведующи Султыгов Тамерлан, керттера агроном Цуров Махьмад, кхыбараш.

Комсаш кхеарах совгIа, хьайбаш а лелалергда тха боахаме. ХIанз уж 484 да, царех 292 етт ба. Доаг гIоалоаккхаш яй шир лун йола продукци. Томаш а яй, Тхона хьаенначa ферме хьалха «Ингушский» совхоза бруцеллех яхa лазар кхайтта доалаш хинная леладеш. Царна кагъе къдеина хилар бахьан доалш шура лоахьоа дукха доахаш дар. Уж деррига тхона хьо а делар.

Доалана Iул тоалара берригa низ тIабехайтаб хIоаш тха боахама специалисташа. ДIахо леладарах пайда баргбоаца доахаш Iула юкъера дIадоах. Царна метте укх шера хьалххедаь шинараш юкъедоаладу.

Геттара тищьенне яр хьайбеш чулетта помещенеш а. Еха яр помещенешкара нуйкаш арайоаха, доакъар чудахьаш йола транспортераш, кхыйола механизмаш. Уж тоейир. Iаьсий лоаттадара тоаь тIо а тха хьаьэ зIамига цхоеле мара ецар. Цига лоаттадаяча вы Iаьгара [illegible] Iаьсий. Из кхета а дир. Массехк субботних а дел Iаьсий лоаттадара керда. дIайха помещени хьейир совхоза болхлоша. Цул совгIа кастта эксплуатаце дIалургйолаш я бIь мугIарах доахан лоаттаде йиш йола керда механизировании помещени.

ХIаьнале массехк керда гIишлош хьалъяьй тха совхозе. Иштта, йоакхо йолча контора, ялат лоаттаду склад, автогараж, минеральни удобренеши гербицидаши лоаттаду склад. ХIаьта иттлагIча пятилетке тха боахаме хьалъергья школа вIаштIераьх конторa, болхлошта лаьрхIа керда восалок. Цига хьалдергда хIаране чу бIь-бIь квартира хургйола цIенош, дукха кхыйола гIишлош. Пятилетка шерашка чагъяьрий леладара Iам ба а лерхI тха боахаме.

Лоацца аьлча, къона боахам хилара тарра хIанзчул тIехьагIа дукха гIулакхаш да тха боахаме де дезаш. ХIаьта хьалхашка латтача декхарех тха боахама къахьегамхой лоархIабергалдарах чаш со.

М. ЛЬЯНОВ,
Малгобекски района М. Горьке цIерагIча комсий совхоза директор.

ТХА ИНТЕРВЬЮ

ГIИШЛОШЪЕЛГА — СИЙ ДОЛА ГIУЛАКХ

Вай республике дика вовзаш ва гIишлошьяр Цечоев Iаддал-Хьамид. СпецСМУ-10 бригада бригадир ва из. Из [illegible] лаьтта монтажникаш мара баь Нохч-ГIалгIайчене [illegible] кийча панелах цIенош хьалдоаш. Дукхаьа наха мах баьй гIишлошьечун балха. 9-лгIа пятилетка кхоачашьеча бале хадика толамаш карагIдаларах цунна еннай Къахьегама ЦIеча Байракха орден, хIаьта ийслагIа пятилетка итогегIа — Октябрьски Революце орден. Цечоев Iаддал-Хьамид КПСС Грозненски горкома член, Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни гIишлошъяр ва. Тахан оаха вовзтох тха корреспондента цугара хьаьа интервью.

Корреспондент: Iаддал-Хьамид, мишта чакхдаьккхад оаш ийлагIча пятилетка хьалхара шу?

I.-Хь. Цечоев: ДIадалача шера тха бригада болх дика баьб аьлча харц хургдац, аьнна хет сона. Хьажал шоаш, Шин шера тIема яц аьнна план кхоачашаьяй оаха. Масала, алхха цу цхьан шера 2 миллион 400 эзари сома мохьа гIишлош хьай бригада (хIаьта бIарчча тха управлена план 5 миллиони 443 эзари сом дар). Кхы а цхьаьккха цифра йоалийргья аз. 1976 шера отделке а мара ца еззаш 45 эзар квадратни метр наха чуйе цIенош дIаденнад тха бригада.

Корреспондент: Массехк дош алал хьай бригадах.

I.-Хь. Цечоев: Са бригада 62 саг ва. Уж ба тайп-тайпара говзалаш йола нах: кровельщикаш, штукатураш, бетонщикаш, монтажникаш, сварщикаш, плотникаш. Эрсий, гIалгIай, нохчий, кхыча къамех бола а нах ба тха бригада. Цхьа берт болаш дах тхо, хIаьта хIаранена дагарьяр а цхьа уйла а — гIишлой сиха а дика а хьалъелга. ЦIераш йоахаргья аз дикагIбарий. Уж ба ийслагIча пятилетка ударникаш, вокхагIвола звеньевой Котиков Бек-Хан, звеньевой Берсанов Салауди, электросварщик Сагуев Мутуш, штукатур Епифанова Антонина, кхыбараш а.

Корреспондент: Iаддал-Хьамид, хала дий бригадир хила.

I.-Хь. Цечоев: Атта аьлча а дац. Цкъа-дале, боккха бехтокхам тIалатт бригадира. ДукхагIча дакъе цунах тийше ба болх дика а бо бар, план кхоачашъелга, кхерамзди техника боккъонаш ийсе лелаеш га, дукха а кхыдола а дешаш.

ШоалагIа-дале, бригадир коллективе кхетам лур хиланза вергац, цо шийна тIадилла гIулакх лертIа леладой. Наьна оамалеш цхьатара мичай, Цхьа хул цкъа аьнир кхы хьалха декхал ца дезаш, шолгIавар — хоаставе везаш, кхоалагIвар — цIензаштте къамеле де дезаш... Лоацца аьлча, хIарана оамал йоазаш а хIаранена доаттIача тайпара гIулакх леладе кхаш а хила веза бригадир. Цу дакъе сона доккха гIо ду тха дикагIбола болхлой юкъе болча бригада совето. Цо ю хьа итогаш, харцахьча нахкьа тIа ваьйначох хьехам лу.

Корреспондент: Сона хоъ шун бригада «ХIара балха денна — дикане Знекlь» яха болам шерра хьалльцалга. Iаддал-Хьамид, мугIарерча болхоша мишта кхетаду из гIулакх? Фу хущаденнад шун балха тIа?

I.-Хь. Цечоев: Хьо бакъъя. Из бакъе-дика болам тха бригада дег тIара къоабалбь тIаяйцар. Наха баркал аргдоаш цIенош хьалдарал — дезагIа цхьаькха хIема дац тхона, гIишлошъерешта. Сел атта хIама дац хIара болалочун цу тайпара уйла чуйоссар, иштта мара болх бе безна йоацилга царна дIахайтар. Цу дакъе тхоашта дика хIама карагIдайча санна хет сона. ХIанз хIара саг балха тIехьа ца веса, ше дер дикагIа да гIерт. Из ца ца дой хьокхемий доска тIа хIара дена уттеаш йол балла локкъергйолга хов цунна. Преми хьожаеча хана Iеткъергда из. Лоацца аьлча, балха дикале тIехьа къовсам лоеттабеча, соне хетаргахь, моральни а материальни а стимулах ийса пайда эца безе.

Корреспондент: Iаддал-Хьамид, хьо дика вовзаш саг ва. Цудухье масс-масса тайп-тайпарча совещанешка, собранешке аза везаш а хул. Бригадо мишта тIаьц из?

I.-Хь. Цечоев: Са ноакъосташа хов со везнзе вергвоацаш гIулакх ца хилча балха тIера вергвоацилга. Са хургвоацачо юкъе де дезар хьаха дахка мара со цхьаннахье водац. хIаьта ноакъосташ со шек хила ца везаш шоай де дезар ду. ГIулакх иштта ца хилча коллектив а мичча ер тха ер. ВIаци тешам хилар, дош аьннача киар — из да керттердар.

Корреспондент: Нахах йоахнача оамалех малагIаш я хьона эгара дукхагIа езараш, говзагIа ераш?

I.-Хь. Цечоев: Iа бахк ца бокккаре, тхоай, болхлой IаьдалагIа цу хаттаре поаца жоп хургдар аз. Сона дукха беза, гIулакх леладе са безам а боагIа ийсхо йолча, дог-уйла цIена йолча, балхах ца кьехкача нахаца. Сона безац дейсса хабараш дувцараш, аьннача дош доацарш.

Корреспондент: Iаддал-Хьамид, тIехьара хаттар дергдар аз хьога. Кердача шера фу да лерхI шун бригада?

I.-Хь. Цечоев: Хоаш ма-хиндера, укх шера 60 шу дуз Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце. Из дн хьатIакхоачаш иттлагIча пятилетка ххь шера план кхоачашъе дагa я бригада. Со шек вац тха дош аьннача кургалдарах.

Корреспондент: Хьо а хьа бригада а кердача шу хьатIекхачерца дакъала ювц оаха.

I.-Хь. Цечоев: Баркал. Керда шу массена а дакъала хилда!

Шалински района «Джалка» совхоза механизатораша еш деш ва шоай новкъост Асхабов Iарби. 15 шу совгIа ха я цо укх боахаме къахьега. Эггара хьалдархерча еннай дунна прорфаудистически къахьегама ударника цIи. ХIанз Iарби кхашкарча балхиштта техника тоеш ва.

СУРТА ТIА: Асхабов Iарби трактор тоеш ва.

В. КОНЦЕВИЧА сурт.

МЕХОТРЯДА КОМАНДИРА УЙЛАШ

Шоай дикагIа болча наха дувцаш «Ингушский» комсий совхоза кулгалхоша эгара хьалха цIи йоаккхар мехотряда начальник Корьгов Султан ва.

1957 шера дена къахьегаш ва из цу боахаме. Шийн къахьегама никъ цо дIаболабаьб мугIарера механизатор волаш. ХIаьта 1969 шера хьажкIаш кхеча звенона керте оттаву Султан. Цуя звеноc дика хьувкъаю ялатан силосан йийна хьажкIаш.

Мехотрядаш вIашагIйоахка болабелча, цу тайпарча цхьан отрядa начальникалла хьожавир Корьгов Султан. Шийх бевна тешам бoй ца беш, деррига хьинпар, низ оарцагIбаьккха къахьийгар мехотряда коллективо. Цудухье толамаш а гIалвугаш хилар.

— ДIадаха, иттлагIча пятилетка хьалхара шу тха коллектива белгтала да, цкъа-дале, керачча тайпара болх дIаболабарцен; шоалагIа дале, массе юртбоахама культурай хьувкъаьм дика кхебарцен, — йоах мехотряда начальника Корьгов Султана. — ХIара гектара тIарь оаха чуйийцар 27 центнер кIаи 33 центнер мукхи. ХIаьта хьажкIаш а, йоккъал денна йолланне а, плана совгIа хьахр.

Кердача, Октябра юбилейни шера керда, доккхий дехкараш шийна хьалхашка оттадаьь Корьгов Султана кулгалдеча мехотрядо. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара чуяра дерий 30 центнерга дIакхоачваш гурахьа дийна ялат, 40 центнер фуалхьа хьажкIаш, 12 центнер генараш.

Султана вай правительствос еннай «Знак Почета» яха орден, Ленински юбилейни медаль, иштта пуш наха сийрдабоах «ИйслагIча пятилетка ударник», «1976 шера социалистически яхье котваьннар» яха значакаш.

М. РАШИДОВ.

ДЕГА ТОАМ ХИННА...

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера дахьача толамашца Нохч-ГIалгIай республика юрта боахама къахьегамхой дахкьале бувцаш КПСС ЦК Генеральни секретара иов. Л. И. Брежнева дайтача молошало дега боккха тоам бир «Джалка» совхоза цIи хеача къахьегамхочо, Социалистически Къахьегама Турпала Саидов Бауде кулгалдеча отряда механизаторашта. Цу толамашта юкъе дар цар дакъа а. Пачхьалкхенга ялат доххара илли кхоачашъе республикана дика новкъостал хир цар.

План 30 центнер йолаш хIара гектара тIара дукха хIеча це эшаш 30 центнер фуалхьа хьажкIаш чуера. КарагIдаьнигачох кхоачамбаь Iе нага бац уж. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача юбилейни шера чуэшаргболча хьувкъама мамогта дикагIа лард йолла гIерташ къахьег цар. Гурахье дув ялат хаинахьа дIадийна боллар. Зиба лаьтта ахара план кхоачаш а яь хIанз кхашка органически удобренеш дIакхухьаш, юртбоахама техника тоеш ба отряда механизатораш.

З. БЕРСАНУКАЕВА.

АРАХЕЦА КИЙЧДЕШ ДА

1977 шера доккхий декхараш латт издательства коллективана хьалхашка. Цу шера тхоай эггара лоархIамегIа декхар лоархI оаха Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара, Советски Эскара 60 шу дизара хетадь книжкаш дикагIа арахецара. Сийлахьа юбилей хьатIехкоачаш арахецарга «Советий Iаьдала тIехьара денале къовсамхой» яха книжка. Цу тIа хургья Нохч-ГIалгIайчене Советски Iаьдал оттадарах чIоагIдарах тIехьарча боахаш болча къовсамхой Н. Ф. Гикало, А. Д. Шерипова, П. С. Ахриева, К. Н. Лозовацке, А. Ф. Носова, Ф. Арсановай, З. Яндиева, кхычар вахарахи гIулакххи йола историко-биографически очеркаш.

Укх массехк шера издательстве дакъа лоац Къилбаседа Кавказа зоне арадуала дукха книжкаш арахецара. «Ленински доттагIалах латт вай чIоагIал» яхача серех дола аргIанара книжка — «Къилбаседа Кавказ: доакари долаш лар» вайшта арадаргдолаш да. Из оттадеча юкъе дакъа лоац Дагестански, Черсий-Балкхарой, Калмыцки, Краснодарски, Ростовски, Къилбаседа-ХIирий, Ставропольски, Нохч-ГIалгIай книжни издательстваша.

Книжко лерхIар — Къилбаседа Кавказерча социалистически отношеней хьакъехьа буржуазни пропагандо дувца хабараш харц долга кIагдайтар, Советски Союзах дела бакъдар дIадовзийтара. Цо Къилбаседа Кавказерча кьамий юкъмоттига хьакъехье доаларш дувцараш хьагучабоах, харш ю вай мехка «кремлевски империализм» я, вай мехкарча хьажьех эрсий беш латт яхаш йола цар «плеаш».

Дукха жанраш йолаш хургда книжка. Iилман-пропагандистски статьяшца цхьана цу тIа кепатеха хургья вай наейии моастагIаша дувца антисоветски хабараш харцдеш йола советски наьха интервью.

«Иштта хьийхад тхона дего» яхача ерригсоюзни сере юкъе арадаргда «ГIа боахаш йола республика комсомол» яха халкьбоахама тайп-тайпарча доакъошка Нохч-ГIалгIайчен комсомольцашех кагирхошех дакъа лацарах дола книжка. 4 дамкъах латт книжка: «Хьалха болх комсомольцашъ», «ГIудамх тIехьале йолаш хьачахь», «ЧIоагIа дог тийжа да тхо доттагIалахь», «Къонало ленинад тхона ткъамаш».

Дукха суртащ да книжка тIа.

Издательства цIенхаштта уйла тIайохийт интернациональни атеистически тематиках долча книжкаш арахецара. 1977 шера а арахецаш хургья «Атеиста долча новкъостала» яха сери. Из сери вайцига арайоаха кIанз 10 шу совгIа ха я. А. Саланова, И. Сусловске, Е. Ковнацке, М. Келигова брошюраш тIа хьадда масалаш а кхувлаш дувц дынн тоабай гIулакхех доалача зуламах, кIанзарча этапе дийн духьала е кхача пропаганда формех метолехи.

Пятилеткана, куц турпалашта хетадь да къахьегача сага дег чура уйлаш хьаеллаш, цо лерхIарцон дагадоахкарцин довзийташ дола «Саг сий долаш ва къахьегамца», «Кура цIи болло» яха сборникаш, «Аксла берда тIара сийле» яхача А. Шайхнева брошюро дувц Ножай-Юртовски района А. Шерипова цIерагIча колхоча къахьегамхой хьакъехьа, цар балха опыта хьакъехьа, «Красный партизан» яхача зIамигача артолах боккха социалистически боахам мишта хиннаб.

Сакъердаме хургдолаш да «Кхалнахьа дувц» яха книжка. Из книжка — Нохч-ГIалгIайчен кхалнахацара интервью, республика вахарерча цар моттигахи лоархIамахи, общественни производстве, Iилме, культуре цар дакъа лацарах ен йола уйлаш.

Художественни литература дакъе книжни издательства къастта уйла тIайохийт вай ханах лаьца советски наьха гIулакхехи уйлаехи яздадь книжкаш арахецара.

Масала, гIалгIай писатела Боков Ахьмада издательстве хьачуденнад «Седкъашта юкъе седкъа санна» яха шин керда роман. Цу тIа но дувцар мехкдаьттахой вахар да. Романа турпалаш — бурув тохара балхий цхьан управленера къахьегамхой. Сюжета юкъмоттиге — мехка цортта мехкдаьтта далар, бурув деттаж тIеххIоарга схьалкхаш яхар духьа лоаттабу къовсам.

«Iаьржа портфель» яхача шин кердача повеста тIа нохчий писатела Гайсултанов Iумара юц хIанзара юрт, хьахьокх кагархой оамал, гражданственность, общественни боахама хьалхара бехктокхам хетаргбола уйла къахьегаме хьа мишта хул. Керда повесташ хьаьвй нохчий къоначa литераторашa З. Абдуллаевей А. Дадашевей.

Шин повестах «Оранша» аьнна цIи тиллай З. Абдуллаева — из а цун керттерча турпала, казахски йиIий цIи. «Чоннаш ерзаш йоагIа» яхача А. Дадашева повесто Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема шераш дувц.

«Вай ханара саг» яхача журналистий В. Омельяненко очеркий сборника тIа хувш массе тайпара профессеш йолаш болча, къахьегам вахара керттера чулоацам а хилла дIаоттача нахах.

Дешаш бераштa эрсий меттала яьха кьамий авторий дикагIа йола произведенеш йовзийта гIерт издательство. 1977 шера эрсий меттала доаккхаргда «Лоаман наькъашка гIолла» яха Айдамиров Абузара дувцарий сборник. Кепатеха арадоаккхаргда ГIалгIайшкаьа юрта боахама коллективизаци ярах, эггара хьалхарча гIалгIай коммунистий тьоаьхчалахи турпалевахи дувцаш дола «Хала урхе» яхача М.-С. Плиева романа шоллагIа книжка. «Алан шераш» яха Х. Ошаева роман — Нохч-ГIалгIайчене лаьттача граждански тIема ханара событеш чулоацаш йола шерра исторически полотно. Романа керттера турпалаш — Советски Iаьдала тIаьхьара хьинарера къовсамхой.

Поэзе разделе издательства эггара хьалдарча аргIанна уйла тIайохийт республика къоначa поэтий произведенешта. Советски Iаьдала 60 шу дузаш арахецаргья «Нохч-ГIалгIай поэзе антологи». Из шин разделах латташ хургья: халкъа творчествои советски поэзи. Суртийца, доаш кийчъаь издани хургья из.

Бераштa лаьрхIа книжкаш а кIезига арахецаргдац 1977 шера — царна юкъе да «Хьаст» яха стихай керда сборник а «Дагалаттар» яха Г. Гагиева, «Сакъердаме Абат» яха Ж. Махмаева стихай книжкаш а.

Цул совгIа арадаргда Iилма-популярни, краеведчески, кхыдола литература а, хIаьта иштта республика школашта лаьрхIа учебникаш а. Деррига арадоала книжкаш бIаь гаргга цIи йолаш а цIаI ах миллион экземпляр тираж йолаш а хургда.

Д. ЧАПАНОВ,
Нохч-ГIалгIай книжни издательства директор.

БЕЛАМЕ ДУВЦАРАШ

ФУД ШУГАХЬА?..

МАХЬИН тха юрта веха дукха ха яллехьа нах бага вахар.

— Эздий зIамига сан ва, — оалар цох цхьаболчар.

— Цо дечу хаттаре, цуна багара хьадоагIаш хозача дешна дуьйла мах ба, оалар вокхар.

Махьий, са цайсархо вар. Цкъа цхьаннахьа сег йоагIача нийсденначул тIехьагIа, сона санна юртарча дукхача кагийча наха а вайзар из.

Далала хьа, цул тIехьагIа ма-дика а яьзар сона хаттар дара Махье гоязал! Бакъдар аьлча, цхьан юкъа дагахьа цунах хьагар со. ЦIагIарчар дагна дов дора сона хаттар де хеш хьона, кастта наьха нелаIарга вахана фу дувцаргда Iа, аьхш. Из пхьса а дая: сона ха а хаьал хаттар де. Бокхьалдаб аьлча, сайна вIалла а бала боаца хIамаш наьха нахага хетта куш а хетацар. Фу аргдар аз хьо фу де воал цох, цIагIарбаоаш моггаш биле в беце е, аьтив. ХIахьий, цамогаш да шоана аз хаттар дечун ваи нанен. Цаьна диаба де лор во со, е пхьар ва.

— Iа дувцар цхьаькха а дац, вайнаьха IаьдалагIа доагIаш да из, — аз дувцар дIагIзмапар цIагIарчар. Цамогаш бале лор вехаргва, эше молла эцаргва.

— Са денаба шуй шн вол воллаше е со вохийтаргва цо лор веха е молхаш эца.

— А, хIаьта е диззя хаттар де деза.

ХIаьта Махье гIулакх тIа-тIа наьха санна тоалуш доагIар. Дукхачар оалаш хозар сона вай хенарча кагийча наха вIалла таса а вац из. Ираз да из санна зIамига саг ков воагIачун. Сона хьахетаргахьа цу хана тха юрта кIезига нах хургбар Махьеца гаргалол йод духьала болаш.

Балха долхаш каст - хаста вIашагIкхетар Махьин сом «Iуйре дика а хийла хьа», аьлча гIулакх даргдолча балха тIехьавуса сан. Цхо тхоаш сона а дий хаттар де отар Махьи.

Дийм а цхьан тайпара хулар из: «Фуд шугахьа, могаш-маьоша зе - зулам доацаш дий, бокхий нах ура бай, хьайна мосий хьона, берашка фу хьал да». ХIара Iуйрийна дувцар из хулар. Сона бIаргаъва дукхагIчавна Махье иу хаттар кIордадьлга.

— Ай, ва Махьий, хIара дийнахьа иззал чIоагIа хаттар на диче мегаргдапар Iа? — хаьттар аз. — Цхьан бийсаш сага вахаре ужжал дукхха хувцамаш ца хила а ма-мегар.

— Кхы вхеа - боче дала дезаш хIама-м дац хаттар делга. — ХIаьта из вайнаьха IаьдалагIа доагIаш а да.

— Фу - малад алар вайнаьха IаьдалагIа доагIаш дийна Iац, — аьлар из. — Из моллагIча къамаш IаьдалагIа а тоаш да. ХIаьта саррахьа мара хьийцара дIа па къаьстача нахата селла чIоагIа де эшаш а дац.

Махьий къарлуш вацар. Цхьа ха яьнначе гIолла цо бу «бартхоаттам» сика собаьнача цхьаболча наха «фуд шугахьа...» Махье оаллаше.— «могаш - маьоша да, зе - зулам дац, бохкхий нах уоа ба, сайна зика мог, бераш дикача хьал тIа да» — оалар.

ХIана а тха юрта вахаш ва Махьий. Бакъда хьалхагIа санна хаттар дара цун гоязалах тамаш яц наха. хIаьта тхона, цуна нийсархошта. Махье санна из Iомае еза яхаш хьалха а дахар.

Махьий воагIаш бIаргаьайча: «Фуд шугахьа...» воагIа аьле шоай хур дий цох хьулибале хьож са юртахой. Царна хоа Махьий тIаккхьачча шоаш отта карара баргбоацилга.

ФУ ЭШ, МАЛА ЭШ...

Шоашта ма-хой шоана, студенташ торо йолча нахах лерхIа йиш йоацилга. Ишта вар тхо кхоъ а. Кхыча студентел кIалдеса хIама дацав тха, бакъда, балхе болча, шоай ков-кьота бехачи нийсархошта ахчанца - бохчаца нийсдала ваикъало дар.

ХIаьта а тхоаш дешаш хиннача городерча кагийча нехаца тхоай вIашIтIехьадоалача тайпара гIулакх леладе, дикан тIа - вон тIа отта гIертар.

Вайнаьха гIулакхаш дикагIа доаллаш, метта шьоьагIа хилавах Iаббас тхьамадал хержавар оаха.

ЧIоагIа етта дар тхона. Наха юкъе нийсделча нагахьа дош а оалаш дегIа мара дезацар — деррига дукъ Iаббаса тIалаттал.

Iаббас кI, Iаббас. ХIара а тIехьа дегIа тIара зулам гIот цо леладь цхьадола хIамаш дегадехача. Кхьинегара дар вIашагIтехача а столове даха хIама даал ахча доацаче хака, городе воаза саг кхийттача Iаббаса эккхийте оалар: «фу эш, мала эш, еле машин оттаергья, эше шай-кий ...а, вах хийтта Iе цурам дац».

Из бахьанне хийла дов вкхар тхона юкъе.

— Ай, ва Iаббас, — оалар оаха, — низткъа мара боаца оаркхаж эша йиш йоацаш а цу тайпара къамаьл мишта ду Iа? — Тха а чьай и зог ахар-даш оалаш мишта буаш Iа?

— Iоадалаш кI, Iовталаш, — леладора Iаббас. — мишта кхетаргда аз шо. — Вайнаьха гIулакхаш мала Iомадергда оаш? Аз леладора текъа зодел ма . дий. Кхы мел цо ахча долар кхеь шо?

— Деле фу де воал хьо?

— Сона дов дехаргдоацилга, е машин оттае а зогдоацилга а, — къоалалар Iаббас.

— ТIаккха тIака душ Iа даьсса хибар?

— Эзала! Цхьа мукъагIа дIаккхега шоашта.

Цхьан дийнахьа занятешкара чудоагIар тхо. ГIулакха заха веза дьнна Iаббас вIакъаьстар. ХIачзехьа чувоагIарг мичав из дьнна зог а дилла метта Iогаваха дьнна книжкаш дешаш укхар тхо. ШаьрагIа ваха, цIаьхха хьачуваьлар хьацара Iы гIеттаьш вола Iаббас.

— Живаний пхи сом далаш.

— Фу хиннад цига, Iаббас, гIаьхьа вий хьо? —

— Чехка далаш пхи сом, — хи лела Iоотадир Iаббаса. — Пистедовла!

Пхи сом бе кхоаччаше а кхы йист на хулаш вовийкхар из.

— Iаббас, Iаббас, фу деладу Iа?

Тхо гIеь - метта дахколехьа къайла кийкхаб из. Цхьа юкъ яьлча згIазваха а волаш чувера тха новкъост.

— Ер де шун пхи сом. — аьхна истола тIа Iоккхессар цо.

— ВIаштIехьа вий хьо? хаьттар тIох цхьанне.

Ваи! Ваи! — шIогIа техар Iаббаса.

Кхы тхога йист ца хулеш Iовижар из. Цо цу сарахьа леладьр тхона фуд ца хоаш массехи ди даьлар. Бакъда, городе воахаш-везаш саг кхийтача хьалхагIо санна тIагIертта «фу эш, мала эш...» алацар Iаббаса.

— Тхьамада эздел витаз Iа? — хаьттар, оаха цецдаьнна.

— Дитад!

Кхы оаха е ца е витача дийцар Iаббаса пхи сом дахьа ванача сарахьа шийна хинкар.

Укхо «фу эш, мала эш?..» хетташ ше кхы ца витача, бегаш бара тIера волча цхьан сага вьннад:

— Машин-м айса оттаергьяр аз, пхи сом эшар сона.

— ТIаккха фу дир Iа, Iаббас?! — леладаля безам болаш хала сатехар оаха.

— Хьо укхаза латталахь, со укх сахьате юхавоагIа аьнна шо долча вера.

— Хьо юхаваахача цига варий из?

— Вацар даьра!

— Цунна ахча дезаш хиннадац, — кхы Iе ца луш леладелар тхо.

— Со саг вац шоана из эздел кхы аз леладой! — дош делар Iаббаса.

ХIаьта цу хана дека из доха це деш хьа а воагIа.

М. ХАМХОЕВ.

Хоккейни вратаре дехаде:
— Нийсса 12 сахьат даьлча хьайоаккхаргья Iа маска!

Маскаш дIаяьхача...
Н. ТРУНОВА сурташ.

Кердача шераца!

ТАСС фотохроника.

Тха интервью

КЕРДАЧА ШЕРА— КЕРДА ПРОГРАММА

Советски Украина городашка гастролешка хинна цIеной хазхарийн ашарийн Нохч - ГIалгIай пачхьалкхен «Вайнах» ансамбла коллектив. Корреспондента А. Аниева шийга дьхча массехк хаттара жоп делар ансамбла директора М. Б. Гешаева.

Корреспондент: Муса Баудинович, керттерча дакъе мишта чакхьийнай аьнне хет хьона шоай творчески гастролеш?

Гешаев: Цу хаттара жоп луш цифре йоалайича тоъаргда аьнна хет сона. Украина республике вай артисташа деннача 29 концертага хьожаш хилар 50 эзар гергга саг. Цо хьехьоаь, вежарешка йолча Украине Къилбаседа Кавказе хенкъий, къаьстта вайнехе искусство чIоагIа езаш, ланза мех баш тIаэцаш хилар.

Корреспондент: Кхы фу белгаладенна лоергдер хьона цу гастролех дувцаш?

Гешаев: Цу дакъе дуаца Iалаьмате дукха да тха. ХIаьта а къаьстта белгаладенна лов, Украина дукхача городашка тхоне Нохч - ГIалгIайчене санна хийтта хилар. ХIана аьлча, цигарча оузашка дешаш кIезига бац вай республикера кагий нах а мехкарий а. Цар а дог айдора.

Корреспондент: Мукъача хана фу доре оаш?

Гешаев: Ансамбла артисташ бокилача безамца хьожаш хилар Киева, Феодоса, Харькова, Котовскe, Одесса, кхыча городий исторически, революционни а тIема а сийлен моттигашка. Цо тхона кхы а дикагIа довзийтар украинций а цига дехаш долча кхьина къамий а дIадахар а цар тахнара а ираза вахар.

Корреспондент: Муса Баудинович, Украинe чакхьаьлер шун гастролеш?

Гешаев: Тха мишта вIашагIкхетар хилар Молдавски ССР-а столица — Кишинев городе искусство езарашца а. Цар а дIаькдаь тIоаргаш дештерце тIенийцар ансамбла хIара номер.

Корреспондент. Кердача шера де дерзIарех за лоарe газет дешараште.

Гешаев: 1—2-ча январа оаха массехк концерт пургда Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен филармоне. Хьалхайшкалаттача декхарех аьлча, оаха тIанала дIаболабаьб кердача шера тхоай программа кердамхаоа бола. 1977-ча шера тха гастролеш планашта юкъедоагIа Юкъерча Азе а, хIаьта мишта Африкански мехкашка а советски Нохч-ГIалгIайчен искусство йовзийтар.

Хайча сакъердаме да

Мишта дIадоладеннад елка оттаелга

«ХьунагIа хьалхийнай елочка» — аьаш иллеш доаххи кул Кердача шера елка гонахье бераш. Ловзоргашца, кIеремашца, кхьйолча зозача хIамашца кийчъю вай елка.

Мичахьарех миштен дIадоладеннад Керда шу доладуш елка оттаелга!

Вай мехка из юкъедена дукха ха яц. Беркат чудахьарг лоархIаш хиннай елка. Къаьстта даьрика хиннад из германски залкъашта юкъе. Царгара дIадоладеннад цIагIа корсама гаьнаш оттаелга.

ХIаьта XVII-ча бIаьшера денз Германе, цул тIаьхьагIа Голландe, Англе, мишта кхьча мехкашка даьрика хиннад цIагIа бIарчча елка оттаерa е из хийнаьара е гIулакх.

Императора Петра I европейски оамалцера из дилладар хьаэцаш 1700 шера 1-ча январа хIара цIа корсама, дийнa гаьнаш отталь кийчде нах декабрийла баш укха арадьыгхед, цунца цхьана Кердача шерца вIашн шоайла даьлъавбуацилга тIа а диллад.

Москва цу дийнахьа йоккхий топаш етташ, фейерверкаш еш хиннай. ДIахо из гIулакх пачхьа Росса массе мийнигашка дIадаьржад.

Корсама гаьнаш йоацача мехкашка кийчъю кхьйола гаьнаш: Куба-пальма, Вьетнаме — къайба гаьнаш, Японе — бамбуки дийзхен.

ХIаьта Иране Керда шу 22-ча марта дезду, топаш еттарца, цу дийнахьа хьалIадоагIача шера шун беркате хьуакьар дезаш, дукхача тайп-тайпарча бецадаьрех шунаш кийчду цар.

В. ДРУЖИНИНО, [illegible]

СОМАГIЕИ ГIАНАХЬЕИ

(ФЕЛЬЕТОН)

Хиннадий а хац е хиланза дувцаш а хац, бакъда хиннад яхаш дувцаш дукхаза хезад сона: «Бувар э йийрав, бево гIа а боахаш пахьъе яьнна йоахча йокхача сага тIехье кхийнача шофера машин юха а соцаь «Тlаха, йокхха саг, аз дIакхьургья хьо», аьача къоаьрчо аьнпад: «А, баьнна хьова со сиха дIакхача езаш я».

Из дагадехар сона сийсара сарратьа балхара чувоагIаш. Дага па доха е мехар дага доха бохьаи хиннадецаре...

Вуэхьа е вуахьаш хьоцарех Iо а ваха со тхоай коа чуваьлча цIепошка сийрда йоагIю лампаш яр. КорагIа дIачухьежача хьаьшнй бер — цхьобараш хайна батIаш, вожаш Iохоаша а па ховша а ши дага болаш цIея юкъе латташ, ший мел йоле говзал тIанхийта са цIен-напас кийчдаьча дааpах-малараx диза истол дар. ЙиI тоаш аз даьча татах арайоагIа из (са цIея-нана) сона доа де аьнна бате хьальаба аьнча даттийсар.

—ТIехьавасарах аокхий веш-м се а вац со, — йист хилар со. Из-м аз хьывашта а дIахоэадда аьнаа аьлар, царна хьалхашка кIезиг-дукха а бехиаза зала дага волаш сесага довнах кIалхарвалар дукъец.

Хьышвика жоаршла а фу де, мела де а дахетта цхьачацкъарчоа дага дехар сона сайна чукъувлар царга дIадувца.

Бакъда со чукхачарах гIадбаха, безаме белакъежача царна дIабIарахьежача аз лаьрхIар:

— А, дувцаргдаш. Тховсара ахьайнета а дуцаргдаш. Мел хов царна а бохам боалий. Наьа фу сальердаи барба гена хиннача далахетарах.— са-сайца аьлар аз.— Вай даьша а ма-аьхадий: «Хьайна хала дале а хьаьше товр де».

Дуаш, молаш е даьгIа, чакхдоалаш латтача шера мел хинна дика хIамаш а хестадаь керда шу ахм а дикагIа халар ловш вIашп ловцаш а даьха хьывший дIабоахачул тIехьагIа а сайна хинна халахстар-м дицдаль аз вер со. Ишта волаш Iо а вижар. Бакъда моллагIа вр санна сатийна еш йолнаб-м хиланзар цунах, хIана аьлча сарахьа сомагIа мел дайвар юхе е ма-дарра набарагIа дукъал деналдь.

...Болх йистебоаллаше, тхоайнга боагIаргбола хьаьший дага боахкаш сихха цIакхача дагах-а автобус сецача со кхьачча, хьалкхесса кий дахтта кхоачийтергйоацаш гуладенна адам, йоацаш автобус. «Йоаца дукха ха а а машa хургий ховш а яп», ахаш эгIазбаха нах бIаргабайча, укхаза-м дог доахийла мичай, аьнна такси дагайохерах гIад а ваха из сецачахьа дIавелар со. Цига а бе-кх хьаьчаьш латташ йонагIо нах. Цу сахьате хьатIаcена цхьаи такси водаваь дIаенгар шоай эргIагIа воле вуъ саг. Кастта цхьаькха ерь. Из а дIаяхар. Цу гIулакха раьза волаш латташ керта чуьхкар керда уйлаш: «ГIойленагIа Ьанар-тем масса хана таксеца лийлача. балха волаш а цIавоагIаш а. Таксеца мара гIа дIабоаккхаш нах хьенехк аьнна наха ... цIе а дIахоэаргья...»

Шиъ дIаехачул тIехьагIа кхы аьттехьа на йоагIа таксеш а датаехача, таксешрчох а гIулакх хургдоацилга хайра сона

— А, таксеца со лелоргвац.— чIоагIйир аз сай уйла.—

Сахьатага хьежачул тIехьагIа хIамана тIохайна цIагIолтах сенца дог диллар аз

Цул тIехьагIа гIаш, дукхагIйолча хана веда а воагIаш тхоай коа со чуваьлча. цIепошка сийрда йоагаш лампаш...

Цу хана сона а вкха со корагахьа дIахьежача сатосса латтар. Кхы ваб да кхеташ гIетта арваьанна коввалгга со латташ хьавоагIар тха доаладо Iуммарий вой Iуман. Лор за из, бийсана больнице дежурстве хинна цIавагIар.

Сона хьатIакхоаччаше а:

Iуйре дика хийла хьа, хьапехк, керда шу даькъала а хилда! ХIанав хьо сел гIайгIане? — аьлар цо.

Iуйре диков шу даькъален-м хила тарлора сомагIа дайнар набарах в юха дузьал Iа уттаре.— Доаача тайсара дIалвийцар аз сайна хинар.

Цкъарчоа нела а къежа, тIаьхьа кIенхаштэ аьлар цеца лоро:

— Из хIама дац. ГIаш лелар чIоагIа унахцIена да.

Сона цу хьакъехьа бIарча лекш еза а дагаволаш дIаболавеннавар из. «Бакъдун, бакьлун, гIаш лелар-м сихагIа ший ваха везача дIа а кхоач»,— аьнна аз соцаваь вецаре.

К. МЕЦХАЛОВ.

ВIАШАГIКХЕТАРАШ КХЫ А ХУРГДА

Хозахета оалаш дац-кх вIззa волча говзанчица вIашагIкхетаро, цун кулгаша, цун уйло хьаккхелачох бIаргихетаро, из довзаро дега боккха тоам бу ахилга. Из цкъа санна массехказа дагадехар сона гIалгIай къоначa художникa Полонкоеа Мурадa мастерской се нийсвелча.

...Доккха деце а шера а лакха а кораш долеа сийрдача цIагIа венаех хьаькхa ухк фусамзаь картинаш, тайп-тайпара эскизаш, поэрамаш тIа дIачIоагIдаь доал цо керда сурт дуллаш дола кIада. МоллагIдола дунен къамаьа леча хана геттара сабарен кхьметтел озаленнен из ала йиш йола Мурад цIаьхха хуоалу дукцаш дар искусствагахь дийрзача. ХIинз цун йистхилар хьакхоштагIа да, дIахо шьаргIа дола тха къамаьа. Дале а шийх лаьца дукха дувлаш цо.

ЛаьрхIар кхоачашдара тIакхуйш саг ва Мурад. Художник хала ший низ дIакхоачаргхиларах ше боккъонца тийшача из деша вахар Алма-Атерча художественни училище, 1966-ча шера цига дийша ваьлча, конкурсагIа чакхваьлча Мурад, деша дIаэц СССР художествай Академе Ленинградерча И. Е. Репина цIерагIча институте. Вай мехка боазаш болча художникий — монументальни живописен сурт даллареи боккхий говзанчаш болча профессорий А. А. Мыльниковеи, А. Л. Королевеи мастерской нийсвалара боккха аьттув баьлар цун. Студент волаш цар хьалхаленца цо хьакхелаь балхаш даьха могадеш тIакйдора институте чакхйоахаш хиннача выставкашка хьажа яхача маьа.

ХIанз кхо шу да дийша вуаьнна из Грозне цIавена. Керда йоаьлаш Мурада из ха. Цу юкъа цо дакъа лоацад Орджоникидзе, Ленинграде, Москве чакхъаьлача выставкашка, цо даь балхаш да изобразительни искусствай республикански музее.

Дукхача жанрашка къахьег Полонкоева. Цо болх бу живописе, скульптуре, мозаике, чеканке. Къонача художника творчестве йоккха моттиг дIалоац Ленина темо. Боккхача безамца, сийлахь-боккхача баьчах кхычарна тара доаца ший лош ала гIерташ да цо цIестах чеканке хьадаь В. И. Ленина массеха портрет. Царех цхьадараш го йиш а ГрозНИИ, республика юстице министерства заседаней зале, хIаьта миттa изобразительни искусствай республикански музее. Цу музее да нохчочун академика П. З. Захарова цо чеканке даь портрет а. Захарова Кавказерча вонаьлах Полонкоева чеканка тIа цун сибато дуцарал совгIа дуц портрета сахьашка гIолла тоаш дIаьнийсдаьча кхерилгаш а.

Къаьстта теркам тIеозаш да «Лоамарой вахар», «Партизанашка боалараш» яха цун доккхий мозаични панноп. Вайнаьха историе, хIара дийнахьарча вахара тайп-тайпара сагIо-ваш хьагойтеш дола укх хха хIама доацаш дика да. Цу суртех дIайха дош аьнад укх шера бIаьсти «Советская культура» яхача газета тIа араяьннача ший статья тIа ковзаш волча советски художника Бродске.

«Нана» яхаш да М. Полонкоева кхы цхьакха е мозаикни портрет. Цун мастерской долаш да из мозаика тIа доаккхача хана цо шийна гIонна картона тIа дилла наьна портрет. Из гIонна дилла сурт ваде а, сона хетачох, цунах шийх къаьстта дувцдал дикадарош доакк.

Портрета тIа эгтара хьаьхa Iа зуш дар Мурада наьна бIаргаш яь. Вахар — цун дакаш дайзача а цун хало Iлайцача а, уйлантахьа йирзача къонача кхалсага бIаргаш. Цхьа яйтача моргхий дитхьа пордув духьала латташ санна хеталу хьона портретага хьежача — художника гIанахьа гуш санна духьалдоагIа ше кIаьнк волча хана ший наьна хинна суртсибат. ЦхьабакъIа эгтара таданийнагIа дар да цу моргхий пордуво портрета тIарча художника ший сил езагIа йолча сага кхь-сибат хьайла ца йоакхкилга. Хьаштдале балхаш из долаш чIоагIагIа дег чу дуж портрета тIарча сага сурт-сибат.

Цу портрето сайна доккха дика дича санна гIадангар со. ХIана аьлча, Нана а Даьне а — уж шаккхе а вай вахаре цхьатарра моттиг дIалоацаш я. Нана лоархIачун ший Даьне а боча хургья. ТIаккха нанна баркал яха, из йиилургйоаца нах вайна гонахьа мел болча хана, къонахий, даьшта хьалхара, тIехьен хьалхара шоай белхтоххам биилургбоацача къонахий лер а цIачашa йоаргьац вай лаьттан тIа.

КIеззга дац Полонкоев Мурада хIамоле а харагIдаьннар, хIаьта а цул дукха дукхагIа ди цо хIанвчул тIехьагIа де лерхIар. Цо тешам боллйт тIехь тIайоагIача хана художника творчествоца вай дукха гIоза вIашагIкхетарш хургхилар.

С. МУТАЛИЕВ.

СУРТА ТIА: М. Полонкоев.

И. Панеев сурт.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

БЕРАШТА КАНИКУЛАШ ЙОЛЧА ХАНА

М. Ю. ЛЕРМОНТОВА ЦIЕРАГIА ЭРСИЙ ДРАМАТИЧЕСКИ ТЕАТР

Укхаза берашта хьоккаргья драматурга В. Васильева язъяь «Iан бийсанара фаьлг» яха режиссера М. Фарадлибекова оттаь керда спектакль. Фойе оттаьча Кердача шерарча елка гонахьа спектакль боланзалехьа а йистехьиначул тIехьагIа а халхараш, ловзараш, аттракционаш хургья.

РЕСПУБЛИКАНСКИ ТЕНИКИЙ ТЕАТР

Сакъердаме дIахьоргда цIей вай дIамагIбола доттагIаша а. Царна лаьрхIа йоккхев сакъердамея Кердача шерара программа кийчъьй, республикански берий теникий театра коллективо. Бераш долча воагIаргва ГIор-Дадa. Снегурочка. Халхараш, иллеш доахаргья цар цхьана.

Берашта гойтаргья «Елка — баьшара хозне» яха А. Алексадрова, режиссери Гаазнев Хьажбийкара оттаь спектакль.

Города массайолча культура Дворецашка Кердача шерара елкаш хургья. Цунна гонахьа — ловзараш, халхараш, аттракционаш, кинотеатрашка шоана лаьрхIа гойтаргда берий художественни фильмаш.

В. И. ЛЕНИНА ЦIЕРАГIА МАЙДА

Къаьстта хоза хургья В. И. Ленина цIерагIча майдан тIа аьтта эгтара йоккхагIа бола елка. Цун гонахьа хургва ГIор-Дадa, Снегурочка. Цига сарралца тайп-тайпара сакъердаме хIамаш хургда: Музыкальни передачаш, «Кругозор» яха журнал, ловзараш, халхараш, хороводаш, аттракционаш, дийнахьа бераштен сарахьа боккхагIчарнен лаьрхIа кинофильмаш хьокхаргда. Цига шо хохкалургда бурчолгаш тIа.

ЦИРК

Лаьцленнахаш цо бераш, цирка болхлоитта а — шоана лаьрхIа кийчъьй «Ши волшебники доктор Айболитна» яха йоккха представлени. Цига дакъа лоацаш хургба ГIор-Дада, Снегурочка, доктор Айболит, Хоттабыч, Мекъаьр, бирса волшебникаш Камбулябреи Бамбулябреи, баба Яга. Сакъердаме клоунаш. Иштта шоана гургья бегемот, зебра, пониш, маймалаш.

Р. ЯНДИЕВА.

ТЕЛЕВИДЕНИ

I ПРОГРАММА
1 январь.

9.00 — Кердадараш. 9.10 — БТ. Iуйранара гимнастика. 9.30 — БТ. Кердача шера карнавал. Берий художественни самодеятельноста концерт. 10.00 — БТ. «Самукъане гIа бIаргадова а е белама белхам ва» яхача телевизиони художественни фильма премьера. Хьалхара сери. 11.10 — БТ. «Iуйранара почта» яха музыкальни программа. 11.30 — БТ. «Самукъане гIа бIаргадовра а, е белам а белхам ва» яхача телевизиони художественни фильма премьера. ШоллагIа сери. 13.00 — БТ. Чайковский. Симфони. 13.45 — Кубински революце 18 шу дизаргя. Куба телевидене программа. 15.35 — БТ. «Спортлото» тираж. 15.45 — БТ. «Поэзи». Советски поэтий стихаш. 16.05 — БТ. «Воккха саг Федор а, жIалий а, циск а» яхача телевизиони дукхаха серийни мультфильма премьера. 1-гIа, 2-гIа, 3-гIа сереш. 17.00 — БТ. «Хьалхара вала бокъо яхкар» яхача телевизиони документальни фильма премьера. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — БТ. «13 гIанд» яха телевизиони миниатюрай театр. 19.20 — БТ. «Идан-76» яхача Евргсоюзни телевизиони фестивала хоадам беш дола концерт. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — БТ. «Идан-76» яхача Евргсоюзни телевизиони фестивала хоадам беш дола концерт дIахоадахьар. 23.00 — БТ. «Халхарий зал». Йистедаьача — кердадараш.

II ПРОГРАММА

13.00 — Назрановски района художественни самодеятельноста доакхьошхой концерт. 13.25 — Киножурнал. 13.35 — «Дуала хьалхара бийса». ЙоккхагIа йолча классикни лешна багIанашта йола телевизиони спектакль. 14.40 — «Вайнах» яха фильм - концерт. 15.10 — Наурски района художественни самодеятельноста концерт. 15.40 — «Кхаа айн дац» яха Островски телевизиони спектакль.

I ПРОГРАММА
2 январь

9.00 — Кердадараш. 9.10 — БТ. Берашта йола Iуйранара гимнастика. 9.30 — БТ. «Гургал бетта сакьат». 10.00 — «Советски Союза гIулакх деш ва». 11.00 — БТ. «Самукъане ноташ». Дезача ден концерт. 12.00 — «Юртара сизьат». 13.00 — БТ. «Музыкальни киоск». 13.30 — БТ. «Москвичка». Телевизиони клуб. 14.45 — БТ. «КъайлагIа деррига дуненга» яхача телевизиони художественни фильма премьера (хьалхара сери). 16.00 — БТ. «ДоттагIал» яха телевизиони журнал. Передача дIахьу политически обозревателa Каверзнева. 16.30 — БТ. Цирке. 17.00 — Комсомольски идей республикански фестиваль (телевизиойн хьажкаш). 18.00 — Кердадараш. 18.15 — БТ. «Москваш хьаьший». 18.35 — БТ. «Шийтта гIала» яхача телевизиони дукха серийни художественни фильма премьера. Хьалхара сери. 19.40 — БТ. Музыкальни антракт. 19.50 — БТ. «Шийтта гIала» яхача телевизиони дукха серийни художественни фильма премьера. ШоллагIа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — БТ. Театральни вIашагIкхетар. Передача дIахьу СССР халкъа артистa Борисовас а РСФСР заслуженни артиста Лановойс а. Йистеьача — кердадараш.

II ПРОГРАММА

16.00 — «Нохч - ГIалгIайчен доашашка» яха суртий фильм. 16.10 — «Тили-тили тесто» яха дешархошта йола телевизиони спектакль. 16.50 — Киножурнал. 17.00 — Оренбургски халкъа хоре концерт.

РАДИО

1 январь.

7.10 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.18 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.23 — «Сердало» газета обзор. 7.32 — Хоамаш. 8.25 — «Кердача шераца даькъала хилда шо, доттагIий!» яха концерт - композици (гIалгIай меттала). 14.20 — Дезача дийнахьа делакъежар» яха радиокомпозици (эрсий меттала). 15.00 — Халхара ашараш (эрсий меттала). 15.40 — Самукъанерча талгIе тIа (гIалгIай меттала). 16.00 — «Кердача шера совгIаташ» яха музыкальни программа. (нохчий меттала).

2 январь

7.10 — Хоамаш. 7.20 — Ашараш. 8.25 — Шоана дукха еза ашараш. 12.10 — «Хальт дела хьеж» яха радиокомпозици. 15.10 — «Ше сийгаш» (гIалгIай меттала). 15.45 — «ХIара балха денна—дикала Знак». «Пишемаш» яхача заводера зарисовка (эрсий меттала). 16.00 — Эстрадни ашараш (эрсий меттала). 16.30 — «Школьни глобус» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 18.30 — Иллеца доттагIал лараша дола концерт (гIалгIай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грозне моргхаш а йолаш, йолчан а йоацаш, малхбоалехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш, наькъашка билла ша а болаш хилен фегара температура республике 0—5, Грозне 0—2 градус шелал йолаш хилен тарлу.

Кхоанен ломнен моргхаш а йолаш, лаьгIо лоа а делхаш, дохк а доалаш малхбоалехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана 3—8, дийнахьа 1—4 градус шелал йолаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора чам — 3-38-11; бехктоххама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культурай отделан — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-88; бухгалтере — 2-54-30; корректорсе — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-38-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-88; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттен деношка

СФ05583. «Грозненский рабочий» издательства типографии, Маяковского 92. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», Маяковского, 92. Заказ № 10003.